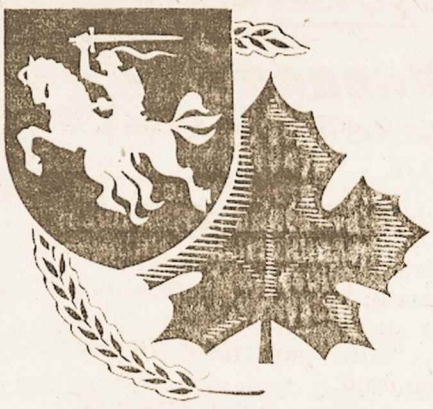

Nepriklausoma LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba
Published by the Lithuanian League of Canada

Authorized as
second class mail, Post Office Department, Ottawa
A D R E S A S:
7722 GEORGE ST., VILLE LASALLE, MONTREAL 32, P.Q. CANADA

Nr. 23 (269) KAINA 10 ct.

MONTREAL, 1952 m. BIRŽELIO-JUNE 5 d.

PRICE 10 ct. XII METAI

Prancūzija komunistus varo ožio ragan

SAVAITINĖ POLITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Vis plačiau
AISKEJA MASKVOS KO-
MUNISTŲ UŽMACIOS.

Amerika pasiūlė pasmerkti bakterinį karą ir padaryti jį negalimu. Maskva su tuo nesutiko. Tys vakarinės valstybės pasiūlė ginklavimosi ribojimą, pirmon galvon susitarus, kad kiekvienos valstybės kariuomenėje nebūtų daugiau kaip tos šalies vienas tiktai procentas, kad atominė energija būtų naudojama tiksliai ne karo reikalamis. Maskva ir šiuos siūlymus atmetė.

Todėl šių faktų akivaizdoje, vakariečiams nieko daugiau ne liko kaip tiksliai ginkluotis ir ruoštis atremti bet kokį pasi-

kėsinimą. Nenuostabu, kad Mac Cormic turi pareigos pasidžiaugti Atlanto jūrų gynybos organizavimo pažanga. O Achesonas konstatuoti, kad vakariečių susitarimai turi labai svarbų pagrindą: Vokietijos laisvę, užtikrinti Europos saugumą ir tarpusavies garantijas. Žodžiu,

DEMOKRATINIAI VAKARAI RUOŠIASI GINTIS

ir išlaikyti taiką ir saugumą, nes tiksliai apsiginklavę bus ramūs dėl tytojaus. Nenuostabu, kad ir DB darbiečių lyderis Atlee pasisakė už Did. Britanijos kariuomenės perginklavimą, perorganizavimą, kaip nors ir sunkią, bet neišvengiamą būtinybę.

Urugvajų suiro Pasaulinės LB organizavimas

DEMOKRATINĖS SROVĖS ATSAUKĖ SAVO ATSTO VUS IŠ URUGVAJAUS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS ORGANIZACINIO KOMITETO.

Dėl vienos srovės užsispyrimo neįsistieji Urugvajaus Lietuvos Bendruomenės nepatinka mūsų tautiečių, valstiečių liaudininkai ir socialdemokratai, pro testuodami prieš tai, atšaukė savo atstovus ir įteikė įgalionatį Lietuvos ministeriui ir nepaprastam Pasiautiniui Pietų Amerikai, Dr. Kaziui Grauziui pareiškimą, kuriame be ko kita sakoma:

Turime garbes pranešti, kad Dr. Kazio Giniiaus Vardo Urugvajaus lietuvių organizacija, apsvačiusi U. L. B. Organizacinio komiteto veiklą savo visuotiniame narių susirinkime, š. m. birž. 1 d., priėjo prie šių išvadų: dėka klerikalinės srovės nedemokratinėmis pasiūlymams, Urugvajaus lietuvių Bendruomenė, kurią burtyti visi už Nepriklausomos Lietuvos atkūrimą nusistatę tautiečiai, yra sugriauta. Prie šių apyptovų visuotinis narių susirinkimas nutarė, kad Pranas Vikonis ir Albinas

Gumbaragis, kurie šios socialdemokratų ir valstiečių liaudininkų bendrinės organizacijos vardu, buvo pasiūti į U. L. B. O. K., kaip atstovai, atšaukiami. Atšaukdama savo atstovus iš ULBOK, ši organizacija mato reikalo pasisakyti, kad vienos srovės ULBOK neturi teisės veikti ir kalbėti visų Urugvajaus lietuvių vardu, kurie trokšta, kad Lietuva atsikurtų kaip laisva, nepriklausoma ir demokratine valstybė.

Turėdama omenyje, kad Tamsta, Pone Ministeri, esi įgalionatį Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Centro Valdybos Urugvajaus Lietuvių Bendruomenės organizavimo reikalui, o taip pat laikydami Lietuvos Atstovybę mūsų kovojančios tautos vyriausiu autoritetu Pietų Amerikoje, siunčiame šį raštą ir prašome perduoti šį mūsų nutarimą Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Centro valdybai ir buvusio ULBOK pirmininkui kun. St. Grigaliūnui.

Sportininkų balsas

MES ATSIŠAUKIAME I NEMARIĄ TAUTINĘ SAMONĘ

Lietuvių sportuojančiam jaunimui apjungti, jo vitalinėms jėgoms ugdyti, tautinei kultūrai išlaikyti, turtingesniai ir dėliui ir gyvenamųjų kraštų kultūros lobyną inesti, sporto gyvenimo interesams apolitinėje linkmeje išlaikyti, lietuviško sporto jėgoms tarptautinėje plotmėje reprezentuoti ir lietuviškojo sporto taurumui išlaikyti, visuotinis lietuvių sporto klubų atstovų bei darbuotojų suvažiavimas Chicagoje, š. m. balandžio 6 d. išrinko Lietuvos Vyr. Fiziško Auklėjimo ir Sporto Komitetą Šiaurės Amerikai.

Mes matome prieš save platų ir sunkų darbo barą ir žinome, kad dauguma tautiečių pasiskendė kovoje už būvį; tačiau mes atsišaukiame i lietuviškos bendruomenės nemarią tautinę samonę ir kultūrinių reikalų vertinimą, prašydami materialinės, bei moralinės paramos ir teisingo mūsų pastangų supratimo. Mes nuosirdžiai stengiamės pateisinti i mus sudėtas viltis. Taip mums, Visagali, padėk!

Lietuvių Vyr. Fiziško Auklėjimo ir Sporto Komitetas Šiaurės Amerikai.

VYR. FASK-tas SKELBIA

1. Vyr. FASK-tas š. m. gegužės 25 d. posėdyje pasiskirs tų pareigomis sekančiai: Z. Pu zinauskas — pirm., Br. Keturakis ir E. Vengianskas — vicepirm., V. Adamkavičius — vicepirm., Alg. Bielskus — išd., Kanados atstovas — narys.

2. Vyr. FASK-tas skelbia visų Šiaurės Amerikos lietuviškų sporto klubų registraciją iki 1952 m. birželio 15 d.

Sporto klubai prašomi prisiųsti sekančias žinias: a) klubo pavadinimas, b) valdybos sudėtis, c) aktyvių narių skaičius, d) rėmėjų skaičius, e) gyvenamos lietuviškos kolonijos bendruomenės skaičius ir f) kultivuojamos sporto šakos.

3. Visas susirašinėjimas su Vyr. FASK-tu palaikyti sekančiu adresu: V. Adamkavičius, 5647 So. Rockwell St., Chicago 29; Ill. U. S. A.

Vyr. Fiz. Auklėjimo ir Sporto Komitetas Šiaurės Amerikai.

— Londone, gegužės 6—11 dd. įvyko Common Cause konferencija, kuri svarstė, kaip išplėsti akciją prieš komunizmą įvairiuose laisvojo pasaulio kraštuose. Konferencijoj VLIKui atstovavo DBLB pirmininkas M. Bajorinas (URT).

— VLIKo pirmininkas M. Krupavičius LIT reikalais lankėsi Paryžiuje.

— Gegužės 16—18 d. Paryžiuje vyksta Laisvės Draugų tautinis ir tarptautinis kongresas. Iš lietuvių tuo tarpu yra pakviesti Dr. S. Bačkis ir min. E. Turauskas (URT).

SKELBIMAS.

Šių metų birželio 15 d., sekmdienį, Delhi meiste įvyks, Sibiran ištremtųjų lietuvių, paminėjimas. Paminėjime bus lietuviškos pamaidos su pritaikytais pamokslais lietuvių ir anglų kalbomis. Pamaldų pradžia 12 val. 30 min.

Tuojuo po pamaldų, R. Kat. bažnyčios rūsyje paskaita trumpas bendruomenės susirinkimas.

KLB Delhi Apyl. LOKas,

VLIKas jau tvarkosi

ORO PAŠTU IŠ TREMTIES

Siek tiek gavęs žinių iš VLIKo posėdžio, apie kurį buvau pranešęs praeitą kartą, „NL“ skaitytojus informuoju tuojuo.

Vykdomoji Taryba pavesta sudaryti prof. K. Žalkauskui.

Jau praeitą kartą suminėjau, kad prof. J. Kaminskui susidaryti daug kiuvinių sudaryti VT. Atsižvelgiant į visa, ypač į sunkią jo ligą, kaip teko patirti, VLIKas esąs nutaręs jį atpaaiduoti nuo VT sudarymo užduoties ir ją perkelti ant prof. K. Žalkausko pečių. Buv. Vyr. Tribunolo prokuroras ir Klaipėdos Gubernatorius jau esąs įgalionatį imis to uždavimo.

Tremty spėjama, kad VT sudaryti geriausia Amerikoje, nes ten yra visų politinių susigrupavimų centrai ir, be to, — kas ypač svarbu, — ten yra ir vyriausios Diplomatinijos narys min. P. Žadckis, su kuriuo yra galimybės išsiaiškinti vieną svarbiųjų ir rūpimų klausimų — veiksmų bendradarbiavimo klausimą: VLIKo santykius su Diplomatais.

Taigi: lauksime žinių ir šiame sektoriuje.

Veiksmų konferencija pavesta Vykdomajai Tarybai.

Iš paskutinio VLIKo posėdžio, kaip girdėti, aiškėja vienas įdomus dalykas: esą veiksmų konferencijos projektas ir konferencijos programa pavesta sudaryti būsimai Vykdomajai Tarybai.

Esą vyraujanti visuotinė nuomone, kad konferencija negalėtų turėti runtos prasmės, jeigu prieš tai nebūtų išsiaiškinti VLIKo santykiai su Diplomacija. Todėl esą nutarta visus diplomatus po Londono konferencijos pakviesti susitikti su VLIKu. Spėjama, kad naujosios VT būtų jau paruoštos tokio susitikimo dirva, kuri diplomatų susitikime Londone, spėjama, jau galutinai bus išsiaiškinta. Duok, Dieve, kad viskas taip gražiai eitų.

PLG ir VLIKas.

LE Fatariamoji Lietuvių Grupė New Yorke, kaip jau žinoma iš jos pirm. V. Sidzikausko pranešimo spaudai, steigia Informacijos centrą. VLIKas, norėdamas turėti kontaktą ir dalintis informacija, į tą centrą išrinkęs savo atstovą buv. VLIKo narį K. Bielinį, nors kandidatų, esą, buvę ir daugiau, o jų tarpe ir J. Brazaičio kandidatūra, greta Blazo, Rastenio ir kt.

Kitų posėdžių žinios.

VLIKas, pasirodo, gegužės 27 d. visų klausimų nespėjęs išspręsti ir posėdžiavęs gegužės 28 d. Apie tos dienos posėdyje apsvačius klausimus žinios gana šykščios. Tie žmonės, kurie, atrodo, galėjo šį tą žinoti, pasirodė labai santūrus, lyg ką siepią. Tiksliai aplinkiniai keliais šis tas sužinota.

Vienas asmuo, stipriai „kvociamas“, trumpai pasakė: „VLIKas pagaliau susitvarkys žymiai geriau, negu ligšiol“... Į pakartotinius klausimus, ką susitvarkys, tiksliai gestais parodė, kad labai jautrias sritis. O skiriantis pareiškė: „Krikščionių demokratų penkiukė nutarė J. Brazaičį įaukoti“.

Z. Ivinskis viejoje Brazaičio.

Tai buvo man įdomu. Ir kai ėmiau plačiau teirautis, paaiškėjo, kad esamoje krizinėje VT užsienių tarnybos vedėju esąs išrinktas prof. Z. Ivinskis.

Kodel taip įvyko, — klausimas Jūsų korespondentui ne visai aiškus. Dar anksčiau čia buvo minimas J. Brazaičio kažkoks skundas, siejamas su Pra puolenio asmeniu, kuris paskutiniame VLIKo posėdyje, Pra puolėnui nedalyvaujant, esąs atmetas. Žodžiu, klausimais neaiškus, ir man teks jis dar aiškintis.

Bendra isvada: atrodo, kad VLIKas pradeda apčiuopti silpnas savo susitvarkymo vietas, bando tvarkytis ir, jeigu viskas eis taip gerai, kaip yra užsimota, tai susitvarkys, o iš to bus tiksliai visuotinė nauda. (hlj).

MŪSŲ BENDRADARBIO NEW YORKE

Amerika visais būdais ir kiek įmanydama stengiasi padėti VLIKui susitvarkyti taip, kaip jis pats yra nutaręs. Šis rūpesnis iškyla todėl, kad VLIKas buvo nutaręs pasidaryti konsoliduotą, veiksmingą ir autoritetingą per vieno mėnesio laiką, bet ligšiol jam tas dar nėra pasisekęs. Todėl Amerikos lietuvių pastangos yra visai suprantamos.

Šia kryptimi einant, gegužės 26 dieną, kaip teko patirti, New Yorke esąs įvykęs aštuonių VLIKE dalyvaujančių grupių pasitarimas, kuris, VLIKui atšaukus prof. J. Kaminskui (dėl ligos ir kitų priežasčių) įgalionatį formuoti Vykdomąją Tarybą, nauju pirmininku išrinko prof. K. Žalkauską. VLIKas tą rinkimą patvirtino telegrama.

VLIKo įgaliojimas p. Žalkauskui, kiek teko patirti, duoda tilių sugestijų, kurios VLIKui yra labai svarbios, būtent: prof. K. Žalkauskas turįs pasimatyti su N. Lietuvos ministru Povilu Žadeikiu anksčiau, negu jis išvyks į Londoną — Diplomatai konferencijon.

Teko ta proga sužinoti, kad min. P. Žadeikis į Londoną išvyksta birželio 20 dieną. Yra duomenų, kad toje Diplomatai konferencijoje turįs dalyvauti ir VT pirmininkas, nes ten bus svarstomi Diplomatai santykiai su VLIKu. Tiksliai abejojama, ar p. Žalkauskas, kai taip mažai liko laiko, ar jis suspės atlikti būtinus reikalus ir išvykimo formalumus.

Aštuonių grupių pasitarime buvo svarstomi ir veiksmų konferencijos reikalai, tačiau Jūsų korespondentui apie tai plačiau neteko patirti.

Jūsų kor.

— Lietuvos Diplomatinės Tarnybos Šefas S. Lozoraitis, kuris tarnybiniai reikais lankėsi Londone, Lietuvos ministro B. K. Balučio lydimas buvo priimtas Foreign Office. Jis susitiko su eile lietuvių veikėjų ir padarė parnešimą lietuvių Namuose.

— Mažosios Lietuvos Tarybos suvažiavimas įvyko per šeštesnis Liubecke. Jame taip pat dalyvavo VLIKo pirm. M. Krupavičius ir VLIKo VT narys M. Brakas, kurie padarė suvažiavimui pranešimus. Naujosios MLT prezidiumo pirminku perrinktas E. Simonaitis, vicepirminku — M. Brakas. Apie suvažiavimą buvo suruošta spec. radijo transliacija į kraštą.

— Dail. A. Brakas, žymus Klaipėdos krašto lietuvių veikėjas, bolševikų ištremtas į Sibirą, gautomis žiniomis, ten mirė kovo 2 d. (IT).

Praėjusios savaitės sensacija — tai Prancūzijos akcija prieš komunistus, kurie, ryšium su gen. Ridgway atvykimu, buvo pasirodę išbandyti savo jėgas padaryti

PRANCŪZIOJE KOMUNISTŲ PERVERSMĄ.

Bet, atrodo, nelauktai ir ne tikėtai Prancūzijos valdžia taip pat pasirodė užkirsti komunistams kelią į perversmą. 400 policininkų gegužės 30 ir birželio 1 dienomis apsupo komunistų politbiurą Paryžiuje ir jį iškratė. Geležinės duris turėjo atidaryti šaltkalviai. Tuo metu per kaminius rūko juodai dūmai nuo deginamų inkriminuojančių dokumentų. Komunistų rasta daug išdavikiškos medžiagos ir ginklų.

Tuo pat metu daugelyje Prancūzijos miestų vyko taip pat kratos, kurių metu pas komunistus rasta daug ginklų, pasirodimo perversmui įrodymų ir skerdynėms patuoštų kalnus peilių, lazdu ir kitų priemonių.

Komunistų vadas Duclos ir daugelis jo padėjėjų sumiti. Byla tęsiama. Šis faktas yra labai reikšmingas ir būdingas stiprėjanciai vakari Europai.

Idomi smulkmena: lenkų komunistų laikraščio „Gazeta Polska“ redaktoriui Paryžiuje įsakytą išsikraustyti. Bet jis, vieton vykęs pas tuos, kuriems tarnavo, sutiko geriau būti išsiųstam į Korsikos salą, negu grįžti į Lenkiją.

Bet ne vien Prancūzijoje „valomi“ komunistai. Pati Maskva juos valo visose okupuotose valstybėse.

DIDELIS VALYMAS VYKSTA RUMUNIOJE.

Iš Rumunijos politbiuro išvalyta pagarsėjusi Anna Paucher, kuri ligšiol buvo laikoma komunistų šventąja. Pasirodė, kad ir ji nepataikė Maskvai ir Stalinui — nukrypo į nacionalizmą ar utoizmą. Todėl su ministerių pirmininku ir kitais aukštais komunistų bajorais „išvalyta“ ir, nėra abejonės, jeigu nepabėgės i vakarus, bus likviduota.

LAIK. KLB ORG. KOMITETO 1952 BIRŽELIO MĖN. BIULETENIS Nr. (1)

Kanados lietuvių visuomenės ir ALOKų žiniai

Š. m. gegužės mėn. 24 dieną vykusiu rinkimu i KLB Tarybą balsavimo medžiaga yra gauta iš 14 apylinkių. Timins apylinkė siųstos basavimo kortelės grįžo. Laukiama duomenų ir likusių 6 apylinkių. Balsavimų rezultatai paaiškes peržiūrejus skundus ir susumavus apylinkių balsavimo rezultatus apygardomis. Šiuo metu yra gautas vienas skundas iš Winnipeg — Manitoba apygardos.

Papildomi balsavimai Winnipeg — Manitoba apygardoj.

Laik. KLB Org. Komitetas, š. m. gegužės 30 dienos posėdyje, susipažinęs su MacGregor, Firdale ir Mellborne lietuvių skundu, su faktu ir įvykių eiga, davusia šiam skudui pagrindą ir su Winnipeg apylinkės, kuriai jie priklauso, rinkimų dienos protokolu, konstatavo, kad dėl trūkumo žinių apie vietines sąlygas Winnipeg — Manitoba apygardoje, nebuvo laiku atkreiptas dėmesys i reikalingą modifikuoti basavimo gali mybes, pritaikant vietos sąlygas, kaip tai buvo padaryta, panašių sąlygų — žemės ūkio, Delhi apylinkėi.

Einamieji reikalai:

Naujai gauti piniginiai įnašai iš Vai d'Or ir Oakville ALOKų.

Laik. KLB Org. Komitetas Montreal.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Redaktorius Jonas Kardelis

Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai.
7722 George Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada
Telefonas: HEMlock 7920.

Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates:
Kanadoje \$ 5.00 Canada \$ 5.00
Amerika ir P. Amerika \$ 5.50 America & S. America \$ 5.50
Visur kitur \$ 6.00 Other Countries \$ 6.00
Teksto eilutė ct. 0.15 Pajieškojimų kaina .. \$ 1.00
Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba sm. pašto ž.)
Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

Krašto Tarybos rinkimai

„TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ“ NEPASITENKINIMAS.

Kanados Lietuvių Bendruomenės Krašto Tarybos rinkimų rezultatai dar nepaaiškėjo. Pasirodė, kad pirmieji skundus dėl rinkimų prisiuntė kaikurie „Winnipeg apygardos tautiečiai, kurie kovojo dėl balsavimo teisės. Galima teigti, kad tai tiesiog fenomenalus reiškinys. Juk daugumoje vietovių rinkimus reikia skatinti, už juos agituoti, o Winnipeg apylinkių ūkininkai kovotė kovoja dėl teisio balsuoti, bet praėjusiose rinkimuose jie vis dėlto negavo tos teisės. To dėl parašė skundą ir paprašė KLB-LOKą leisti jiems balsuoti papildomai. KLB-LOKas jų skudą patenkino ir jiems leido balsuoti paštu. Beje, ir visiems dar nebalsavusiems, kurie pareiškė norą balsuoti, leisti balsuoti paštu.

Sprendžiant pagal jau turimą praktiką ir numatant, kad tūlas blokas per „TZ“ gali pa leisti savotišką KLCT atstovų kaitinimų krusą, reikia pasakyti, kad buvo pasiūlymų leisti balsuoti paštu tiems, kurie tai norėjo padaryti, bet negalėjo, nes jiems nebuvo sudarytos sąlygos balsuoti, nors KLB-LOKas Technikinę Rinkimų Komisiją Winnipeg ALOK-ai telegrafu buvo davusi pareidymą sudaryti balsavimo sąlygas visiems norintiems balsuoti. Winnipeg ALOKas atsisakė išpildyti šį pareidymą ir Manitobos ūkininkams balsuoti nedavė.

Kaip sakytą, paskutiniame KLB-LOKos posėdyje buvo pasiūlyta duoti teisę balsuoti tiems, kurie buvo pareiškę norą balsuoti. Bet užsispyrus tiems, kurie anot „TZ“ nemėgė ta gincyti, buvo nutarta leisti balsuoti ir Winnipeg mies to nebalsavusiems tautiečiams, nors tame logikos ir nedaug: juk jie laisvai galėjo balsuoti, tikrai nebalsavo. Tai visai kas kita, negu suteikimas teisės balsuoti tiems, kurie norėjo balsuoti, bet tos teisės negavo. Sa vaime aišku, kodėl bloko atstovai LOKE atkakliai kovojo už teisę balsuoti ir Winnipeg nebausavusiems: mat, jeigu būtų leista pabalsuoti Manitobos ūkininkams, tai jie nesitikė, kad tie ūkininkai balsuos už juos (tarknau to niekas nežino ir tikrai spėlioja, bet...) jie nepasitiki. Dėl to nepasitikėjimo, neabejotinai, ir Winnipeg ALOKas trim balsais prieš du neįspildė KLB-LOKos Technikinės Rinkimų Komisijos pareidymą, ir dabar tie, kurie „nie kad nesiginčija“, pasinaudodami „veto“ tase, „išsikovojo“ teisę balsuoti ir tiems, kuriuos dar spės sumobilizuoti... Tokia yra atvirai pasakyta tiesa.

Na, tikrai įdomu, kas dabar laimės, nes gauti jų balsų skaičius Winnipeg yra aplygis: J. Činga gavo — 54, Mykolas Januška — 50, Povilas Liaukevičius — 47 ir Jurgis Januška — 41. Kadangi rinkimuose neleistu dalyvauti 23 Manitobos ūkininkams, tai, savaime aišku, kad jų balsai galėjo nuverti pirmaujančių nenaudai... Dabar jau vyksta tikros lenktynės, nes iki birželio 17 dienos visi Manitobos apygardos lietuvai, kurie dar nėra balsavę, turi paduoti KLB-LOKos Technikinę Rinkimų Komisijai (adresas: 7722 George St., Ville Lasalle, Montreal, P. Q.) noro balsuoti pareiškimus, kiekvienas norintis balsuoti atskirai, individualiai.

Taigi, manitobiečiai, nuo jų

sų veiksmingumo dabar pareis galutinės rinkimų pasėkmės.

Šia pačia rinkimine tema tenka pakalbėti ir apie „Tėviškes Žiburių“ tūlus pasisakymus, konstatuojant, kad mes tokių rinkimų neįsivaikiame, bet užpultiems ir puoiamiems tenka gintis.

Patarlė sako: „Kas nori mūšyti, pagali susiranda“. Taip yra su „TZ“. Jie nors ir „iš pirmo išlaužia“, bet vis tiek puola, nors ir prasimanymus rašo, bet tvirtina savo, nors tas ir nemoralu, bet jų tikslams pateisinti tinka.

Štai, 21(126) nr. teigiama: „Ryšium su eiles apylinkių suvalavimu prisiūti balsuotojų sąrašus ir paskelbti balsavimo būstines, buvo pasiūlyta nutarti, kad tatau nebus laikoma prie zastimi nepripažinti tų apylinkių balsavimo davinių. Pasiūlymui visi pritarė, išskyrus KLCT atstovus, kurie tvirtino, kad kiekvienas atsitikimas turės būti svarstomas atskirai“.

Ir toliau paleidžia tokią kaltinimų tiradą: „Nejaugi KLCT atstovai ir toliau žada tęsti ne pabaigiamų ginčų seriją ir vilkinti Tarybos atstovų paskelbimą bei suvažiavimo susaikiimą, kaip kad sėkmingai vilkino KLB Tarybos rinkimus, vieninteliai kariavo ir prieš apylinkes, vietoje LOKų išrinkusias valdybas?“

Matote, kokie tie KLCT atstovai nevidonai! Jie nesutinka iš anksto ir en bloc pripažinti, kad visi neteisėtumai iš anksto turi būti paskelbti kaip teisėti ir teisingi. Dar centras ne buvo gavęs jokių tikresnių žinių apie rinkimus ir net paskutiniame posėdyje, įvyksiančiame gegužės 30 dieną, po dviejų savaitių taip „TZ“ parašius, tie patys „teisingieji“ ir „nėpa prastai spartūs“ karingųjų atstovai, užmiršę senesnius savo pasiūlymus, pasiūlė atidėti rinkimų teisėtumo klausimus svarstyti sekančią savaitę, birželio 6 dienos posėdyje, o visi neteisėtumai, anot jų tvirtinimo, turėjo būti pripažinti, kaip teisėti, jau gegužės 16 dieną... Nežiūrint tokio karingumo, to bloko atstovai rado reikalingą Winnipeg rinkimų klausimą svarstyti skyrimus nuo kitų apylinkių klausimų, o kitų apylinkių sutiko, ir be ginčų, rinkimų rezultatus svarstyti tiksliai tam tikriems terminams suejus. Kur gi tat to karingumo logika? Tai viena.

Antra: smarkioji kaltinimų tirada. Tiksliai vel... „TZ“ rašo, kad KLCT atstovai „vieninteliai“ ginčijosi, „kariavo“. Išėity, lyg KLCT atstovai ginčijosi tarp savęs ir trukdė ponomams to bloko atstovams dirbti spartų ir labai sklandžiai einantį darbą... Betgi tiesa yra kita. KLCT atstovai ne su savimi, ne tarpusavy ginčijosi, buvo kas nors, kas su jais ginčijosi. Ir tas kas nors ir buvo to bloko atstovai... „T. Zms“ matosi, kad labai negerai yra kai ginčijasi KLCT atstovai, bet kai jų atstovai ginčijasi, tai yra visai tvarkoje... Žinoma, taip būti gali. Bet tiksliai klausimas, dėl ko ginčijamasi ir kaip ginčijamasi. Bet jau iš anksčiau pasakyta yra aišku, kad to bloko atstovai ginčijosi dėl to, kad iš anksto, net neapsipažinus su rinkimų medžiaga, su faktais, jau iš anksto ir visuotiniu būdu būtų pripažinta teisėta visa, nors tai būtų ir neteisėta. Kaip jau sa-

PAVERGTOJE LIETUVOJE

LIETUVIAI KAZACHSTANO KATORGOJE

Didelis skaičius lietuvių, i Telšių MTS buvo atsūsta 20 apie 5—6.000, yra laikomi priverčiamoj darbo stovyklose ties Neldy geležinkelio stotim, Kazachstane. Visi jie iš Lietuvos išvežti 1949 metais.

Toje apylinkėje yra keletas stovyklų, kiekvienoje apie 1.000 ir net iki 2.000 kalinių. Jie tarp savęs šiaip jau nesusižino, bet kartais grupės kalinių, nuo 10 iki 50 žmonių, esanti perkeliama iš vienos stovyklos į kitą ir to dėka kaliniai gali spręsti, kiek jų tos apylinkės stovyklose yra.

Kaliniai suskirstyti brigadomis, kurių vienos kerta mišką, o kitos gabena miško medžiagą i Neldy stotį, kuri yra apie 100 kilometrų nuo Karagandos miesto.

Visi kaliniai apmęgti valdiniais darbo drabužiais, apgyvendinti barakuose ir maisto gauna, jei atlieka darbo normą, tai 500 — 1.000 gramų duonos ir 1—1½ litro žuvų sriubos, o jei neatlieka, tai tik 200 — 450 gramų duonos arba grūdų, vadinamų „džugara“.

Žmonės labai nusilpę, liguoti, išbadę, daugelis serga reumatizmu ar skorbutu.

Ties Nura upė, i vakarus nuo Karagandos, anglių kasyklų rajone taip pat yra dideles stovyklos, kuriose pastebėta lietuvių ir estų, išvežtų iš savo kraštų 1949 ar 1950 metais.

Kiek ten iš viso kalinių yra, nežinoma. Yra vyrų ir moterų stovyklos. Moterys dirba prie anglies ar anglies trupinių krovimo, dalis dirba miško medžiagos sandėliuose, kur rūšioja medžiagą parketui ir kuroi.

Visame Kazachstane veikia tam tikra propagandos įstaiga, kurios uždavinys — specialiai pabaltiečių poitinis auklėjimas. Kaliniai kas savaitę turi cti klausyti politinių paskaitų ir dalyvauti atitinkamuose pokalbiuose. Tas skyrius apripina kalinius ir propagandine literatūra. Įstaiga vadovauja tūlas Fėdulinas.

MOKSLININKAI PO KŪJU IR PJAUTUVU.

„Tiesa“ gegužės 1 d. rašo: „Gausus būrys vilniečių stebėjo vakar ir užvakar vykusius baigiamuosius darbus Mokslodirbuotojų namų statyboje. Čia buvo atliekamas vienas iš sunkiausių uždavinių, pirmą kartą pasitaikantis Vilniaus statybininkų praktikoje: viršum namo kartinio bokšto, turinčio 46 metr aukštį, buvo iškeliam metalinė šio bokšto viršūnė.“

Pačios viršūnės aukštis — 11 metrų, svoris — 1.000 kg. Ją vamniuoja bronzinė kūjo ir pjautuvo emblema, turinti 2,3 metro aukštį ir sverianti 350 kg.“

ŠTAI KAIK KOMUNISTAI „ELEKTRIFIKUOJA“ LIETUVĄ.

„Tiesa“ bal. 17 d. rašo: „1951 m. Telšių MTS buvo pastatytos tipinės dirbtuvės. Dėl dirbtuvių elektrifikavimo su Lietuvos „Glavselektro“ trestu buvo sudaryta sutartis. Pagal šią sutartį visi MTS dirbtuvių elektrifikavimo darbai turėjo būti atlikti iki pereinamo metų pabaigos. Tačiau „Glavselektro“ trestas neatsakinaigai ėmėsi sutarties vykdymo:

kyta, tie patys siūlytojai gegužės 30 dieną užmūršo savo siūlymus, darytus gegužės 16 dieną, ir nutarė, kad net geg. 30 dieną negalima padaryti visus rinkimus legalizuojančių nutarimų, nes dar ir terminai ne sueję skundams gauti. Tokia yra tiesa. Žinoma, ginčų nebūtų, jeigu to bloko atstovų reikalavimai būtų priimti nužemintai paklusniai.

Dėl vilkinimų taip pat reikia to bloko atstovams pasakyti, kad ne kas kitas, tiksliai jie visa tai turi ant savo sąžinės. Jiems atsisiakius priimti KLB-LOKos statutą ta prasme, kad klausimai jame būtų sprendžiami demokratinio būdu — balsuotojų dauguma, buvo įvesta „veto“ teisė. Iš tos „ve

Pažinkime Kanadą

QUEBEC PERIMA IŠ ONTARIJOS VADOVAVIMĄ INDUSTRIJOJE

Praėjo jau pusė šimtmečio, jaus fabrikas prie Sagueney River. Dabar yra atrasti dideliai kiekiai geležies rūdos ir titanijumo, kuris vartojamas plieno ir dažų gamyboje ir kuris galetų būti pavartotas vietoje aluminumo.

Su geležies rūdos atradimu (per 400 milijonų tonų vien tik Sept Isles srityje) i siaurę nuo Quebec City, Quebecas yra be to dar laimingas, kadangi jis turi didžiausią vandens jėgų koncentraciją elektrai.

Quebec'o šiaurėje ir rytuose naujieji atradimai išsiskiria milžiniškas liejyklas ir rafinerijas. Arvida'je yra pastatyta cinko rafinerija, kuri kainavo 15 mil. dol. Jungt. Valstybių „Bethlehem Steel“ paėmė didelį žemes ruožą netoli Sorel toje pačioje srityje ir britiški plieno interesai irgi pasiruošę slinkti i šią provinciją.

Quebec'o celuliozės, popieriaus ir kitas miško medžiagų apdirbimas, taipogi kyla. Quebec'as gamina daugiau kaip vieną trečdali visos valstybės miško produktų ir už 400 mil. dol. per metus celuliozės ir popieriaus, kas sudarytų tris penktadalius šių gaminių. Didžiau sia dalis yra eksportuojama i Jungt. Valstybes ir tuo Quebec'as pasidarė didžiausias Jungt. Valstybių dolerių pelnytojas Kanadoje.

Tuo tarpu nauji apdirbimo ir gamybos fabrikai yra atidaryti, o senieji išplečiami. Miestuose ir miesteliuose i rytus nuo Montrealio išdygsta fabrikai, kurie gamina chemikalus, šaldytuvus ir kitas prekes tekstiles, apimančios ir sintetinių siūlų, lektuvus, elektrinius įrankius ir daug kitų produktų.

Šita scena ir labai kultūrinę provinciją, kuri taip stipriai atsispyrė šiaurės Amerikos industrijai, žengia i naują laikotarpį ir gali tapti vieną dieną 1951 metų gamybinio plano, Kanados industrijos širdimi. (C. S.)

tinės organizacijos sekretoriai. „Todėl nenuostabu, kad daugiau kaip 20 imonių neįvykdė 1951 metų gamybinio plano, neritmingai dirba šiais metais“.

„Laisvė“ bal. 30). Zinoma: kai ant Nemuno ne tikrai gali nesvajot, bet ir privaliai, tai ant Volgos tikrai negali nesvajot: įsakyta svajoiti, ir Tilvytis svajoja... „pasakišką tikrovę“... Tai yra tiesa. Kas gi, iš tikrųjų, galėję svajoti, kad visa Rusija bus paversta vienu milžinišku kalėjimu, iš kurio bėga visi, kas tiksliai sugeba išbėgti. Ir tiksliai kalejimo sragai, kaip T. Tilvytis, patenkinti. Todėl Tilvytis ir svajoja „ant Volgos... laimę i gerovę“, jeigu ji tikrai būtų? Paprastai žmonės svajoja tai, ko nėra, bet kas būtų gera turėti ar gauti.

Iš to matyti, kad T. Tilvytis pergyvena apžavą, todėl taip baisiai pats sau prieštarauja.

O tikėjimo nėra. Girsas Osčerovičius parašė statybininkų dainą, kurią išvertė Sirijos Gira. Osčerovičius rašo, o Gira verčia: „Ne, nuvargti tas negali, Kurs darbas savais tikės!“

Taigi — kas darbas savais tikės. Bet, matyt, nei Osčerovičius, nei Gira netiki, nes jie, keldami tokius klausimus, jau kelia abėjgumą. Jie tiksliai nori pasitarnauti partijai ir mo kyti darbo žmones, kad jie titytojai turetų dar tvirčiau žinoti, kad ar jie aukos „Laisvė“ ar ir visai neaukos „Laisvė“ dėl to nesustos ėjusi. Jei gu kas tuo netiki — tepabando

„Laisvė“ bal. 30). Zinoma: kai ant Nemuno ne tikrai gali nesvajot, bet ir privaliai, tai ant Volgos tikrai negali nesvajot: įsakyta svajoiti, ir Tilvytis svajoja... „pasakišką tikrovę“... Tai yra tiesa. Kas gi, iš tikrųjų, galėję svajoti, kad visa Rusija bus paversta vienu milžinišku kalėjimu, iš kurio bėga visi, kas tiksliai sugeba išbėgti. Ir tiksliai kalejimo sragai, kaip T. Tilvytis, patenkinti. Todėl Tilvytis ir svajoja „ant Volgos... laimę i gerovę“, jeigu ji tikrai būtų? Paprastai žmonės svajoja tai, ko nėra, bet kas būtų gera turėti ar gauti.

Iš to matyti, kad T. Tilvytis pergyvena apžavą, todėl taip baisiai pats sau prieštarauja.

O tikėjimo nėra. Girsas Osčerovičius parašė statybininkų dainą, kurią išvertė Sirijos Gira. Osčerovičius rašo, o Gira verčia: „Laisvė“ bal. 30). Zinoma: kai ant Nemuno ne tikrai gali nesvajot, bet ir privaliai, tai ant Volgos tikrai negali nesvajot: įsakyta svajoiti, ir Tilvytis svajoja... „pasakišką tikrovę“... Tai yra tiesa. Kas gi, iš tikrųjų, galėję svajoti, kad visa Rusija bus paversta vienu milžinišku kalėjimu, iš kurio bėga visi, kas tiksliai sugeba išbėgti. Ir tiksliai kalejimo sragai, kaip T. Tilvytis, patenkinti. Todėl Tilvytis ir svajoja „ant Volgos... laimę i gerovę“, jeigu ji tikrai būtų? Paprastai žmonės svajoja tai, ko nėra, bet kas būtų gera turėti ar gauti.

Iš to matyti, kad T. Tilvytis pergyvena apžavą, todėl taip baisiai pats sau prieštarauja.

O tikėjimo nėra. Girsas Osčerovičius parašė statybininkų dainą, kurią išvertė Sirijos Gira. Osčerovičius rašo, o Gira verčia: „Laisvė“ bal. 30). Zinoma: kai ant Nemuno ne tikrai gali nesvajot, bet ir privaliai, tai ant Volgos tikrai negali nesvajot: įsakyta svajoiti, ir Tilvytis svajoja... „pasakišką tikrovę“... Tai yra tiesa. Kas gi, iš tikrųjų, galėję svajoti, kad visa Rusija bus paversta vienu milžinišku kalėjimu, iš kurio bėga visi, kas tiksliai sugeba išbėgti. Ir tiksliai kalejimo sragai, kaip T. Tilvytis, patenkinti. Todėl Tilvytis ir svajoja „ant Volgos... laimę i gerovę“, jeigu ji tikrai būtų? Paprastai žmonės svajoja tai, ko nėra, bet kas būtų gera turėti ar gauti.

Iš to matyti, kad T. Tilvytis pergyvena apžavą, todėl taip baisiai pats sau prieštarauja.

O tikėjimo nėra. Girsas Osčerovičius parašė statybininkų dainą, kurią išvertė Sirijos Gira. Osčerovičius rašo, o Gira verčia: „Laisvė“ bal. 30). Zinoma: kai ant Nemuno ne tikrai gali nesvajot, bet ir privaliai, tai ant Volgos tikrai negali nesvajot: įsakyta svajoiti, ir Tilvytis svajoja... „pasakišką tikrovę“... Tai yra tiesa. Kas gi, iš tikrųjų, galėję svajoti, kad visa Rusija bus paversta vienu milžinišku kalėjimu, iš kurio bėga visi, kas tiksliai sugeba išbėgti. Ir tiksliai kalejimo sragai, kaip T. Tilvytis, patenkinti. Todėl Tilvytis ir svajoja „ant Volgos... laimę i gerovę“, jeigu ji tikrai būtų? Paprastai žmonės svajoja tai, ko nėra, bet kas būtų gera turėti ar gauti.

Iš to matyti, kad T. Tilvytis pergyvena apžavą, todėl taip baisiai pats sau prieštarauja.

O tikėjimo nėra. Girsas Osčerovičius parašė statybininkų dainą, kurią išvertė Sirijos Gira. Osčerovičius rašo, o Gira verčia: „Laisvė“ bal. 30). Zinoma: kai ant Nemuno ne tikrai gali nesvajot, bet ir privaliai, tai ant Volgos tikrai negali nesvajot: įsakyta svajoiti, ir Tilvytis svajoja... „pasakišką tikrovę“... Tai yra tiesa. Kas gi, iš tikrųjų, galėję svajoti, kad visa Rusija bus paversta vienu milžinišku kalėjimu, iš kurio bėga visi, kas tiksliai sugeba išbėgti. Ir tiksliai kalejimo sragai, kaip T. Tilvytis, patenkinti. Todėl Tilvytis ir svajoja „ant Volgos... laimę i gerovę“, jeigu ji tikrai būtų? Paprastai žmonės svajoja tai, ko nėra, bet kas būtų gera turėti ar gauti.

Artinantis birželio keturiolikta diena

Kitados, dar laisvoje tėvyneje, Karo Muziejaus sodnely, turėjau progos užkalbinti iš nepriklausomybės kovų invalidą, kuris neturėjo dešinės rankos iki alkūnės. Proga buvo ši:

Maza mergaitė, baidydama fontane žuvelę, iškrito į vandens šlapį ir ištraukė iš vandens šlapį ir garsiai šaukiančią „Mamyt, mamyt!“

Pamates, kad jam sunkiai vyktų susitvarkyti su triukšmaujančiu kūdikiu — pribėgau jam padėti ir iš to užsimezgė mūsų pasikalbėjimas. Ilgokai jis pasakojo apie savo gyvenimą, apie įvairias kautynes, įvairius žygius nuo vieno Lietuvos krašto iki kito ir pan. Tikriausiai, jis būtų dar daug ką man papasakojęs, nes kuo toliau, tuo mūsų pasikalbėjimo tema didėjo. Bet man rūpėjo pats svarbiausias ir baisiausias momentas jo gyvenime, t. y., kur ir kaip jis neteko rankos?

Mat, tuo laiku aš jau irgi rengiausi kareivauti, kitaip tariant, turėjau eiti mokytis kautynių meno.

Mano staigus, kitaip sakant — nekontroliuojamas klausimas, užgavo jo jautriausią nervų stygą ir mūsų taip nuoširdų pasikalbėjimą nutraukė.

Pamenu gerai, kai aš nei iš šio, nei iš to jį paklausiau: „Kaip atsitiko, kad netekai rankos?“ Mano malonus prietelis tik pažvelgė į mane truputį suraukta kaktą ir ištaręs — „Kovodamas už tėvynę“ — nužingsniavo tolyn.

Tuo laiku aš nesupratau, kad savo neatsargiu klausimu užgavau jautriausią vietą, t. y., paliečiau jo sunkiausius išgyvenimus ir skausmus. Aš tuo laiku dar neturėjau supratimo, ką reiškia kautynės, ką reiškia aukotis ir mirti už tėvynę.

1943 m., toli nuo tėvynės, raudonųjų buvo iš pasalių užpultas ir sunkiai sužeistas vieno liet. dalinio patys geriausias karys ir taikliausias šaulys. Medicinos pagalba buvo pavėluota. Deididelio kraujo nutekėjimo, po trumpų kančių, narsusis karys mirė. Iki pat mirties, nors ir kanciose aima nuodamas kalbėjo. Paskutiniai jo žodžiai buvo: „Mirštu už Tėvynę“.

Šiandien, mes skaitome apaštas apie kovas ir įvykius pergyvenimus, kokių turėjo pernešti mūsų vyrai tolimojo Indokinio. Likę gyvi mums sako, kad kritusių kautynių lauke, t. y., Indokinio džiunglėse, paskutinis žodis buvo „Mirštu už tėvynę“.

Tat kas gi yra, kad mirštant tieji kariai, arba likę invalidais nesako, jog jie aukojasi ir miršta už tėvynę, už vienokią ar kitokią politinę partiją, už kokį nors vadą, ar artimuosius, mylimąjį ir pan. Jie visi sako tą patį: „už tėvynę“.

Taigi kario psichologija yra ta, kad jis nieko tėvynėje neįsiskiria, jis gina visus vieno-nes

Britanijos ginklavimosi programa yra atsilikusi nuo plano, koks buvo numatytas 1952 m. Neseniai išleistoje Britanijos izdo ekonominiame apžvalgoje sakoma, kad tikėtai su U. S. A. ekonomine pagalba Britanija galinti tęsti savo apsiginklavimą dabartiniu mastu ir kad tuo pačiu laiku nėra jokios galimybės sutvarkyti jos užsienio prekybos balansą.

Savo keliu, kaip bebūtų, tas padeda pabrėžti apsiginklavimo programos svarbą, kurią Britanija yra įsipareigojusi ir tas išsiskiria net naują susidomėjimą jos sunkia ekonomine būkle.

Visais atvejais ta programa nėra nereikšminga, o ypatinai faktų šviesoje, kuriuos patiekia mums Jungtinės Karalystės informacijų įstaiga: Britanija gamina daugiau karinio apsiginklavimo dalykų, kaip visos kitos Europos NATO (Siaurės Atlanto Pakto) valstybės paėmus drauge.

Žemynne Britanija yra davusi pagrindines šarvuotas aktyvias pajėgas dabar turimas su preme Allied Commander (Vyriausias Atlanto Pakto pajėgų Vadas). Iš penkių Britanijos Vokietijoje stovintių divizijų, trys yra puikiausiai šarvuotos divizijos, apginkluotos 50 tonų Centurion tankais.

Ore Britanija yra užtikrinanti 1300 iš 4000 kovos lėktuvų numatytą pastatyti NATO šiais metais.

Jūroje Britanijos laivynas — antras didumai pasaulyje, yra Vakarų Europos pagrindi-

UŽ TĖVYNĘ

Šiandien, mes skaitome apaštas apie kovas ir įvykius pergyvenimus, kokių turėjo pernešti mūsų vyrai tolimojo Indokinio. Likę gyvi mums sako, kad kritusių kautynių lauke, t. y., Indokinio džiunglėse, paskutinis žodis buvo „Mirštu už tėvynę“.

Tat kas gi yra, kad mirštant tieji kariai, arba likę invalidais nesako, jog jie aukojasi ir miršta už tėvynę, už vienokią ar kitokią politinę partiją, už kokį nors vadą, ar artimuosius, mylimąjį ir pan. Jie visi sako tą patį: „už tėvynę“.

Taigi kario psichologija yra ta, kad jis nieko tėvynėje neįsiskiria, jis gina visus vieno-nes

BRITANIJA IR APSIGINKLAVIMAS

nes jūrų gynybos pajėgos.

Metiniame NATO raporte generolas Eisenhower pareiškė: „Visų NATO valstybių piliiečiai neša sunkią mokesčių naštą“. Britanija išleidžia savo gynybai 12,8 proc. bruto savo valstybinės gamybos — aukštesnis procentas kaip kurioje nors kitoje NATO priklausančioje valstybėje Vakarų Europoje.

„Europa privalo pasidaryti pati save aprūpinanti karinėje gamyboje, kiek galima artimiausiu laiku“ sako Eisenhowerio raportas. Britanija yra pati apsirūpinanti karinėje gamyboje (išskiriant tam tikrus mašinų įrankius ir žaliavas).

VEDA SKTN. INŽ.J. BULOTA.
JEIGU JŪRA ŠAUKIA.

Jūrinio laivyno kūrimas sarkyčiau, tiesiog neįmanomas be prityrusių jūrininkų, kapitalo ir jaunuomenės pasiryžimo. Trumpame mūsų nepriklausomybės laikotarpyje truko pirmųjų dviejų veiksmų, bet tik ne jaunuomenės pritarimo. Po nesėkmingos pradžios, kai bu-

mi i ludesį ir neveltį atnešanti jiems rytoj — vėl taria „už tėvynę“.

Gen. Nagius-Nagevičius, tas nepailstantis karo invalidų globėjas, jau ir pats yra senatvės ir ligų priblokštas. Bet jis keičia kartus per spaudą kreipėsi į lietuvišką visuomenę karo invalidų šalpos reikalais. Jis taip pat kreipėsi ir į mūsų dipl. ats-tovus tuo pačiu reikalu.

Iš spaudos matyti, kad keli geros širdies USA lietuviai pat. y., ir už mus, tapo invalidais ir šiandien vargsta išblaskyti ti.

Pagarba tiems geradariams! Kaip Neprik. kovų karo invalidai, taip 2jo pasaul. karo ir indokinijos kovose tapę in-

validais, visi privalo gauti, kad ir mažą, bet nuolatinę paramą iš bendrų šalpos fondų.

Jei visos liet. organizacijos, visame pasaulyje, surengs po vieną parengimą mietuose jei visi parapijų klebonai, savo parapijose paskirs po vieną metinę rinkliavą invalidų naudai, tai pinigų užteks ilgai, nes tų mūsų invalidų, palyginti, tik saujelė ir yra.

Kartais, gali nugirsti tūlą sakant: „Ko gi tie mūsų kariai vyko į tą tolimą Indokiniją?“

Kitados, mes skaitėme įvairias legendas apie legionus ir jų drąsius žygius. Buvo priimta sakyti, kad į tuos legionus stoja įvairūs prasikaltėliai ir nuotykių jėškotojai.

„Valiant“ bombonešį, „The Hawker Hunter“, (Britanijos atsakymas į ruskių MIG), „Vickers“ - Supermarine Swift (atlaūžti sparnai, 700 mylių per val. klasė), Glaster, GA-5 (trikampė sparnų forma, dvi turbinos) ir De Havilland, DH-110, (dvi turbinos „skraidančių sparnų“ tipas) ir kiti.

Britanijos sausumos (žemyno) kariuomenė, laivynas ir aviacija šiais metais išleis 3.615.892.000 dol. ekvivalentą. (Žemyno kariuomenei 1.460.200.280; laivynui 930.300.000 ir karališkosios oro pajėgos — 1.225.392.000 dol.) Apie tai Mr. Churchill neseniai parlamente pareiškė: „Tai yra tikrai daug daugiau negu kiti, nors valstybės laisvame pasaulyje, išskyrus U. S. A., bandžiusi. (Kaip ta pareiškima suderinti su Kanados penkių milijardų dolerių pradėta gynybos programa? J. Sk.).

Atskirai nuo savo NATO įsipareigojimų, Britanija yra priversta išlaikyti už Europos ribų apie šešias reguliarias divizijas. Jei įskaityti penkias divizijas esančias Vokietijoje, tai reikėtų, kad vienas iš trijų Britanijos kovos dalinių kareivių yra dabar įpareigotas ir užimtas aktyviojo karo veiksmuose ar „šaltame kare“.

Britanija greitai laiku turės savo dispozicijoje karo tarnybai užsienyje ir namuose iš viso nemaziau kaip 22 divizijas, iš kurių žymi dalis — šarvuotos tankų divizijos.

Slietuvino J. Škaržinskas.

Ši karta likimas lėmė ir daugumai mūsų buv. karių pajūti legionieriaus gyvenimo saldimus. Daug iš jų liko amžiams išsėtis tolimoj šaly.

Lietuviai kariai į prancūzų svet legioną pateko ne nuotykių jėškodami, ne turtų ar garbės siekdami, bet tik gelbėdami savo gyvybę. Mėnesiais išgyvenę žemėje, Paryžiaus tvirtovėje, išbadėję ir utėlių apšęti, puolė ten, kur tik matė koki nors išsigelbėjimą. Stodami į legioną, jie niekad ir nepamanė, kad dar kartą ir kažkur toli nuo tėvynės vėl reikės kautis, su tais pačiais raudonaisiais ir mirti už tėvynę.

Reikia pabrėžti, kad mes savo karius, perėjusius įvairius kautynių laukus ir kovojusius už tėvynę, o tuo pačiu ir už mus, nevisuomet reikiama įvertinome.

Tik labai suglaustai žvilgtelkime į praeitį. Kas 1913—23 mm. patyrė daugiausia vargo ir skausmo? — Kariai. Kas 1940—41 m. patyrė didžiausią raudonųjų dvasinį ir moralinį terorą? — Kariai. Ką reikiama kariai prievarta atsisakyti prie saikos savo tėvynei ir prisiekti raudonųjų konstitucijai? Kas 1941—44 m. gynė lietuvių sodybą nuo raudonųjų? — Kariai. Kas palaikė liet. aspiracijas Rytų Lietuvoje? — Kariai. Kas suorganizavo, apmokė Lietuvos partizanus ir vadovauja kovose? — Tik kariai.

Kyla gi klausimas, kodel ir už ką tie kariai aukojasi? Visų atsakymas vienas ir tas pats — „už tėvynę!“

Šia proga, lai bus man leista pažymėti, kad mūsų vadovai, veiksniai laike 2-ro pasaul. karo neturėjo reikiamo kontakto su mūsų karių vienetais. Tas atsitiko greičiausiai, dėl šių priežasčių: 1. Minimi veiksniai nepajėgė to padaryti dėl nuolatinio okupanto teroro, 2. Minimi veiksniai turbūt, nedarė prielaidos, jog karas galėjo pasibaigti dar vokiečių frontui esant ir Rytus nuo Liet. sienos ir 3. Minimi veiksniai, greičiausiai, neturėjo reikiamų žinių apie Pietų kaimyno kėslus mūsų atžvilgiu, apie to kaimyno pasirengimą atatinkamiems veiksmais Rytų Lietuvoje ir pan.

Šis paskutinis klausimas yra būtina reikalingas atatinkamo išsiaiškinimo. A. Lukas.

LAIŠKAI IŠ MASKVOS

1949 m. liepos 19 d.

Vakar Roger, John Keppel ir ašėjome pažūrėti garsios senos vienuolyno bažnyčios miesto pakraštyje, kur dvi bažnyčios buvo restauruotos — viena kaip muziejus, antra mel-dimuisi.

Prieš revoliuciją Maskvoje buvo keletas šimtų bažnyčių. Šiandien, rodos, yra likusių tik 25. Mes įėjome į vidų. Ši buvo pirmoji rusų ortodoksų bažnyčia, kurią aš aplankiau, išskyrus vieną Paryžiuje, kurią lankiau prieš daug metų. Mes atvykome laiku, prieš pamaldas ir bažnyčia buvo pilna maldininkų. Tai buvo daugiau siai senos moterys. Dauguma aš jų labai suplysius, neturtingos, galvas apsiukusios šalikais. Jos atrodė labai religingos, daug žegnojosi ir atsiaklausiusios galva net žemę paliesdavo (poklonus mušė).

Apeigas atliekė du kunigai atrodė jauni ir rūpestingai atlikinėjo apeigas. Pati bažnyčia iš vidaus atrodė labai paprastai, bet ten buvo daugybė ikonų, pasieniuose apšviestų lempomis, prie kurių buvo eilės žmonių, norinčių pabučiuoti šventus paveikslus. Ir taip procesija žmonių ėjo nuo ikonos prie ikonos. Tas atrodė gana spalvingai ir turėjo tikrai puikiai atrodyti senais laikais, kada bažnyčios buvo apšviestos šimtais žvakėmis ir ikonos apdengtos auksu ir brangakmeniais. Dabar tas viskas paimta ir sutirpdyta, arba padėta

muziejuose, kas buvo iš aukso ar sidabro.

1949 m. liepos 20 d.

Mano miesto apžiūrėjimas yra pertraktas, kadangi turimi padaryti kitus diplomatinis vizitus. Vakar buvau vizito pas čekų ambasadorienę, žinomą, kaip labai raudoną, suspaustom lūpom, jauną moterį. Jos šaltumas man tikriausiai eina iš pasikalbėjimo, kurį turėjo tėvas su ja Prancūzų ambasados liepos 14 d.

— Kaip jūs galite didžiulius savo tenisininkais, kurie taip puikiai pasirodė turnyre dėl Davis taurės, — pasakiau.

Bet ji atsakė labai trumpai. Sekančią dieną mes visi skaitėme laikraščiuose, kad šitie tenisininkai, Drobny ir jo partneris, prašė prieglaudos Anglijoje. Žinoma, ji manė, kad tėvas tyčia kiršinti ją nori dėl to.

Roger vakar pasakojo apie krizę darbininkų tarpe. Vienas iš geriausių ir jauniausių darbininkų, gavo atvirlaiškį rytinių paštų, kad tą dieną turės prisistatyti karo tarnybai. Jam nebuvo duota laiko, nei nebuvu patikrinta sveikata. Visai paprastai, — turėjo prisistatyti su penkių dienų maisto atsarga: Įsakymas Sovietų Rusijoje yra sprendimas: negali būti jokių klausimų, jokių atsi-prašymų.

Roger mėgsta savo darbą ir įgauna praktikos kalboje, kai jis įsakinėja savo staliams, mū-

rininkams ir kitiems darbininkams. Jis tiek pažengė kalboje, kad ambasados tarnautojai, mokę rusų kalbą, jį pagy-rė.

Visi mūsų jaunesni ambasados tarnautojai, stengiasi galimai greičiau išmokyti nors kiek rusų kalbos. Moterys turi mokėti pakankamai, kad galėtų tvarkyti tarnus, kadangi tik viena tarnaitė tesupranta angliškai. Mes esame laimingi Spaso namuose, kad Frėda, mūsų virėja, yra suimė, o jos vyras sodininkas, praleidęs keletą metų Amerikoje.

Namuose, aš tikiuosi, visi mano įpročiai ir elgesys yra atpa-tuojami. To negalima išvengti, kadangi mes turime rusus tarnus. Laimei, mano asmeninį gyvenimą yra švarus.

Mus nepaprastai pykina Amerikos Balso transliacijų trukdymas. Už miesto gir-dėti geriau, bet Maskvoje visis kaip neįmanoma klausyti. Jie daro viską, kad tik sutrukdžius rusų kalbą duodamas transliacijas. Anglų kalbą jie praleidžia. Tą patį daro ir su BBC transliacijomis iš Anglijos. Be to, jeigu transliacijos ir būtų praleidžiamos, rusai turėtų mažai galimybių klausyti, kadangi rusas nėra niekad vienas kambaryje. Gyvenamųjų patalpų trūkumas tiesiog tragiškas, taip, kad kiekvienas turi dalytis kambariu su kitu. Tokiu būdu, bijo, kad nebūtų užtikti klausant svetimas stotis.

Šį vakarą turime eiti į lenkų ambasadą, į tautos šventės priėmimą. Šitos visos funkcijos pasidarė visur vienodos su savo 9 val. 30 min. bufeto

vakariene, pilnu diplomatinio korpusu ir svarbiausiems rusų valdininkams dalyvaujant. Mes vakariečiai, esame griežtai išskirti. Nei vienas iš sate-litų nenori su mumis kalbėti ir nė vienas rusas nėra supažin-dinamas. Bet į juos žiūrėti yra pramoga; specialiai į maršalus, su jų iškimtomis uniformomis blizžem ir keliomis eilėmis medalių. Yra tiesa, kad jų blizžes yra iškimtos. John Keppel matė vieną viešbučio kirpyklą je pakabiną; jis ją apžiūrėjo ir rado visą krūtinę vata pamušta dar priuotų gražesnę formą, kurią rusai taip dievina.

1949 m. liepos 27 d.

Didelis susijaudinimas! Aš glaūsiu padaryti vizitą p. Višinskienėi sekantį trečiadienį 5 val. vakare. Aš suprantu, kad aš busiu pirma ambasadorienė, kurią ji priims, ir tai turi būti reikšmingas gestas mano atžvilgiu. Aš norėčiau, kad ji mane kvieštų į savo namus, bet tėvas sako, neabejotinai ji mane priimsianti viename iš valstybinių priėmimo namų. Mes nežinome, kur ištikrųjų rusų valdininkai gyvena, nes nei vienas iš diplomataų nebuvo pakviestas į jų tikrus butus. Aš eisiu viena, apsirengusi savo gražiausiais drabužiais ir apsitarvavus geriausiomis manieromis. Aš esu tikra, ta-patį darys ir p. Višinskienė.

1949 m. liepos 28 d.

Mano vakarykštis vizitas užims visą laišką. Aš apsirengiau šviesiai rudą balta vasarinę suknelę, užsidėjau savo gra-

žiausią Suzy skrybėlę, kurią tėvas geriausiai mėgsta, ir išėjau.

Išeinant aš paklausiau Mykolo, mūsų durininko, ar p. Višinskienė kalba prancūziškai.

— Tikrai, ponai, — jis atsakė. — Ji jau nejauna ir savo laiku priklauše prie senosios kartos.

P. Višinskienė yra maždaug apie 60 metų. Ji atrodė labai išvargusi ir serganti, bet buvo gražiai ir ramiai apsirengusi pilka šilko suknele be papuošimų ir tik turėjo senus tikrų perlų auskarus. Jokių kitų papuošimų. Jos plaukai buvo sušukuoti į kuodą viršų galvos ir nudažyti keista maliagačių spalva, kurią mėgsta senstancios europietės artistės. Bet pro dazus buvo matoma — jos būta raudonplaukės. Tikrai, jaunystėje ji galėjo būti graži moteris.

Aš jos paklausiau, ar ji kalbanti prancūziškai. Ji labai buvo patenkinta, sužinojus, kad aš kalbu prancūziškai, bet kitos trys moterys pasijuto nejuokiai, o ypačiai vertėja, kuri mane versianti pasikalbėti, iš rusų į anglų ir atvirkščiai. Bet tikrėnėbėj aš pasidariau vertėja. Nei ponai Gusevienė, nei ponai Zorinienė, žmonos vice ministerių, nemokėjo prancūziškai. Taip pat nemokėjo ir vertėja. Taip kartkartėmis aš pasisukdavau savo gra-cingiausia maniera sakydama: — Ponai Višinskij sako... — arba — aš ką tik sakiau ponai Višinskij — ...

Tas tikrai atrodė labai juokingai ir aš širdyje buvau labai patenkinta.

Ponia Višinskienė pradžioje atrodė beveik baili. Ponia Gusiev atrodė žingėdi, o Ponia Zorin — nedraugiškiausia ir indifirentiška. Mes kalbėjome apie orą, tą laumngiausią temą diplomatinuose sluoksnuose. Vėliau apie Maskvą ir jos naujus pastatus.

— Musų namai — sakė p. Gusiev, — turi būti labai skirtingi nuo mūsų aukštųjų pastatų Amerikoje. Jūs atrodote tokie paprastai, kaip didelės dėžės.

Aš glėjau atsakyti, kad jų atrodė kaip vestuviniai tortai, bet susilaikiau, bijodama, kad ji to nepriimtų kaip komplimento.

Nei viena iš ponų nėra buvusi Amerikoje. Ponia Višinskienė yra kartą buvusi Paryžiuje su savo vyru. Tai puikus miestas, jos manymu, ir ji galėtų jį pamatyti. Ponia Gusiev yra buvusi Londone ir ten praleidusi keletą mėnesių, kada jos vyras buvo ambasadorium. Ponia Zorin neatrodė, kad ji būtų buvusi išvažiavusi iš Rusijos kada nors.

Ponia Gusiev buvo apsirengusi kaip provincijos ponutė, dalyvaujanti savo sūnaus vestuvėse. Ji buvo apsirengusi pilko krepo suknele, papuoštu ryškiai ružavų šilku. Jos skrybėlė buvo baltai — visa apkrauta masėmis rožių ir kaspinių šleifais. Jos veido spalva buvo pritaikyta suknelės papuošimui. Ponia Zorin dideliu paprastu veidu moteris, apsirengusi be formos ir be mados, smėlio spalvos suknele ir be skrybeles.

Daugiau bus.

ŽMOGAUS BUDĖJIMO IR MIEGOJIMO SLAPTINGUMAS

VYDŪNAS.

II. Pabudimo Pavykimas ir sekė.

Rodos nesunkiu pastebėti, kad kiekvieno gyvulio kūnas, jam pabudant iš miego, užplūstamas visai kito gyvumo, koks tas apsirėškia gyvuliui miegant. Ypatingai žymu tai yra, žiūrint į žmogų. Bet jam bundant, jo kūnas pagaunamas jau keleriopo gyvenimo.

Pirmiau jis pasireiškia visokiais vidiniais susijudimais, kurie veikia numatomi kaip ypatingos būsenos ir vidujinių jėgų sukilimas. Žinomi yra džiaugsmas ir liūdesis, pagėdavimas ir nemiegimas, bet ir dar visa kitakas. Toliau aiškėja ir visokie viduje apstabinantiniai, būtent mintys su jų švitimu ir išgesimu. Pagaliau žmogus ir numano, kad jis yra visai kitakas, kaip visos tas gyvumas, vadinasi tai, kas apie visatai žino ir savimi tai nušviettia.

Mat, žmogaus esmė tikriausiai išrodo sąmoningumą, gal sakytina: sąžinė, kaip tai tvirtina giliau žvelgiantieji. Žmogui atbūndant, šis sąmoningumas pirmiau sutampa su mintių gyvumu, tada su nuotaikos būsenomis ir pagaliau pagauna visą gyvą kūną, jeib ji pasinaudojus visokiems apsirėškimams ir patyrimams. Yra labai žymu, kaip gyvuliai atbūdami raivosi kaip ir žmogus, jeib po saviu pagautų visą savo kūną.

Pabudimas vyksta laipsniuotai. Dažnai patirta, kad kažkokia mintis sukiyla, kaip

koks žadinimas. Tada žmogus patenka trumpai į sapnus, kurie jam viską ir kartais labai daug leidžia patirti, kad jam rodos jis visą naktį esąs sapnavęs. Po to pagaunamas kūnas. Taip tad žmogus susivoksta jushu pasaulyje ir paprastai taip visai, kad visiškai patenka tam, ką jis iš visų veiksmų sukuria, kad apie save nebegalvoja, save pamiršta, tarsi būtų savęs netekęs.

Bet pabudus iš sveiko gilaus miego, jautiamas visados ypatingas gaivumas, kurs iširodo gera nuotaika ir giedriu sąmoningumu. Dažniausiai visatai priskaitoma kūnui, kurs esąs atsilsėjęs. Yra tai ir pagrįsta. Budint kūnas vartojamas visokiems veikimams. Taip tad jo gyvenimo veikimas yra kludomas. Ir jame susikaupia visokios nesuvaržytos medijos, kurios tai sukelia, kas patiria kaip nuovargi. Šitos medijos miege išsivysta, dalinai išstumiamos ale ir suvartojamos. Žmogui miegant, gyvasis kūnas gali netrukdomas visai savaip gyventi.

Bet gilesnis ir tikresnis gaivumas pasidaro kitaip. Atbūdams iš miego, žmogus išskyla iš būvos gelmų, iš dvasinio gyvumo, iš pagrindinės jo versmės, kurioje žmogaus esmė be jokių trukdymų ir susiaurinimų patiria Kūrėjo Malonę, kuri savo kvapu esmiškai žmogaus gyvumą gaivina. Iš to tai pasidaro žmogui tas gaivumas ir giedrumas po sveiko miego.

Bus daugiau.

LIŪNĖ SŪTEMA

PASKUTINIS RYTAS.

Karalo vanduo metalinis.

Dusliai švilpia laivai suspausti.

Per tilto atramą slysta

pirštai ir vėsūs pirmi

spinduliai. Ir du juodi,

lickni kaminai atsivyruoja

per balzganą miglą. Sustoja

tuščioj krantinėj. Moja...

ir lėtai, lėtai palinksta —

nuo tilto ištysės šešėlis pradingsta,

tyliai tarpe laivų...

ir kraupiu šauksmu,

lyg reklamos žuvėdros pakyla

ir sukas sukas ratu.

Paskutinė vasara

ADOLFINA SKAISTIENĖ

II.

Mieste ir kaime žmonės labai susuipinę. Stotyse teiraujas traukinio, išėžančio bėgtur, kad tik tolyn nuo raudonojo amaro. Jau visai arti dunksi. Traukiasi vokiečių kariuomenė, atimtinėja arkliai ir maistas, o lėktuvai dieną ir naktį raizgo padangę.

Mes privalome susituokti kaip galima greičiau. Kad ir rytoj, — šaukia vieną vakarą Viktoras. Mes nebegalime laukti. Tėvas jau susiruošė kelionei. Sunku bus su juo kartu keliauti, bet tu būsi kantri. Ne tiesa, brangioji? Jis senas ir paskutinių įvykių pritenktas. Savo laimeje mes būsime atlaidūs. Šią paskutinę vasarą tėviskeje mudu esame atradę nelaimėje laimę. Ar ne?

Kodėl tu sakai paskutinę vasarą? Ar tu netiki ir grįžimą? — Emilija nustemba.

Mes grįšim. Žinoma grįšim. Čia tik laikinas pasitraukimas nuo artėjančio fronto ir trumpo rusų siautėjimo. Šiame kare didžiausią vaidmenį suvaidins amerikiečiai. Ir kada fašizmas ir komunizmas bus sunaikintas, mes grįšime ir vėl gyvensime laisvą gyvenimą. Grįšime anksčiau, negu išbėdėjusioje Vokietijoje išsibaigs kumpio ir lašinių atsargos, sukrautos tėvo vežime.

— Važiuk tu vienas, o aš liksiu čia tavęs grįžtančio laukti, sako ji tyliai, bet balsas yra tvirtas ir žodžiai seniai apgalvoti.

— Tu kliedi, brangioji.

— Tu esi jaunas. Trimis metais jaunesnis už mane. Paskutinių mėnesių įtempta aplinka išmetė tave iš pusiausvyros ir aš buvau ta, kurios tu griebeisi, kaip skęstantis šiaudulys, kai mergina pažinbzdomis ir stengiasi nepravirkti. — Aš liksiu čia, kovosiu ir tavęs sugrįžtant lauksiu. Reikia žmonių, kurie kūrentų lietuvių ugnį savuose namuose. Tu pats sakei, kad greit praeis nedalios dienos. Tu grįši apsisprendęs ir tada...

— As liksiu su tavimi, — jo balsas yra griežtas ir veltui mergina mėgintų protestuoti. — Ir man yra gėda, kad buvau galvojęs apieisti savo kraštą. Tėvas tkeliauja vienas. Labanakt Emilija. Mes turėsime laiko nustatyti vedybų dieną. Tavo tiesa, mes sukursime liudį kaip tikri paukščiai: žaliu miško prieglobstyje. Draugie kovosime ir lauksime, kada išmuš laisvės vaianada. — Jis jau bučiuoja ir yra linksmas. Veltui Emilija ieško ironijos jo balse ar akyse. Ir kai jis išeina, mergina palieka stovintį viduryje kambario ir uždegnia rankomis veidą. Ji stovi kaip laivo kapitonas audringoje jūroje ir nežino, kuria linkme pasukti laivą.

MARIJOŠIUS DIRIGUOJA HARTT SIMFONINIAM ORKESTRUI.

Spaudos atsiliepimai.

Trečiadienio vakare, Buckley High School auditorijoje, buvo girdėtas Hartt Simfoninio Orkestro koncertas, diriguojant Vytautui Marijošui.

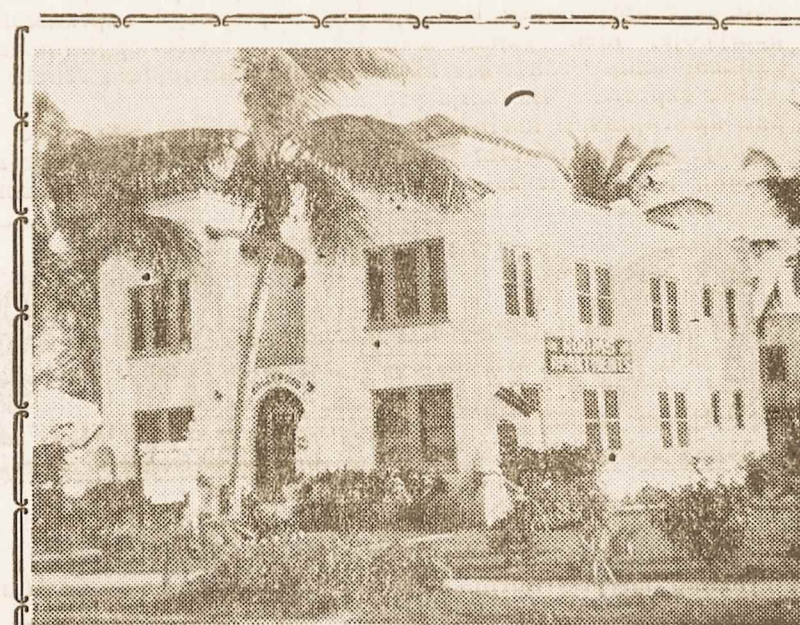
P. Marijošius yra autoritetingas dirigentas. Vakarij laikė orkestrą tvirtai rankose gausioje programoje. Jis davė stiprų, tačiau negriaunantį smūgį, išgaudamas jo norimus efektus be valdybinių priemonių. Lai buvo vadovavimas dirigento, įpratusio reikalauti ir susilaikiančio respekto, ir nuolat buvo jaučiama, kad orkestras su malonumu jam tai darė.

Tikslus, skambus skaitymas.

Interpretatyviškai, p. Marijošius, atrodo, daugiau kreipė dėmesį į tai, kas buvo suplanuota kompozicijose, negu į momento inspiraciją. Su tokia jaunų orkestrantų grupe, atrodo, vargu ar daugiau ko galima atsiekti. Jo pažiūros į Mozartą ir Beethoveną buvo tradicinės. Jis neigė abiejų kompozitorių tikslumą ir skambumą, išgaudamas jiems iš orkestro siltą, tvirtą grojimą.

Vakar Marijošius, atrodo, buvo paėmęs peizažą programą griežtai riotam laikui. Kai metronomiskai be abejonės p. Marijošius buvo tikslus, tačiau muzika nevisada plaukė lengvai, natūraliai, neduodant laiko atsikvėpimams bei pilniems išbaigimams.

(The Hartford Courant).

JOS. YASAUSKIS

1720-24 Buchanan Street, Hollywood, Florida.

Gražiausia ir patogiausia vieta Vakacijoms, tai palmuotame Hollywood Floridoje. Apartamentus užlaikome pirmos rūšies su visais patogumais. Kviečiu visus lietuvius atsilankyti į saulėtą Floridą, nes čia būna nuolatinė vasara. Svečius iš geležinkelio stoties parsivežame, paskambinus telefonu 3290.

— Taip nesuprastu dar neteko man būti. Ir jei esu laiko mas nesubrendusi ir nevertas pasitikėjimo, veltui bus mano pasiaiškinimai ir maldavimai. Sudie, Emilija. Paduok ranką. Draugais mes galime likti.

— Nėpyk ir pasistenk mane suprasti, — sako mergina pašnibzdomis ir stengiasi nepravirkti. — Aš liksiu čia, kovosiu ir tavęs sugrįžtant lauksiu. Reikia žmonių, kurie kūrentų lietuvių ugnį savuose namuose. Tu pats sakei, kad greit praeis nedalios dienos. Tu grįši apsisprendęs ir tada...

— As liksiu su tavimi, — jo balsas yra griežtas ir veltui mergina mėgintų protestuoti. — Ir man yra gėda, kad buvau galvojęs apieisti savo kraštą. Tėvas tkeliauja vienas. Labanakt Emilija. Mes turėsime laiko nustatyti vedybų dieną. Tavo tiesa, mes sukursime liudį kaip tikri paukščiai: žaliu miško prieglobstyje. Draugie kovosime ir lauksime, kada išmuš laisvės vaianada. — Jis jau bučiuoja ir yra linksmas. Veltui Emilija ieško ironijos jo balse ar akyse. Ir kai jis išeina, mergina palieka stovintį viduryje kambario ir uždegnia rankomis veidą. Ji stovi kaip laivo kapitonas audringoje jūroje ir nežino, kuria linkme pasukti laivą.

* * *

Išaušta sekmadienio rytas. Emilija po vakarykščio pašne-

Puikus Hartt Simfoninio Orkestro Koncertas Buckley High

Hart Simfoninis Orkestras, rūpestingai paruoštas ir žavėtinai vadovautas Vytauto Marijošiaus, davė puikų koncertą didžiulei auditorijai Buckley High School.

Ir greta Marijošiaus pažymėtinu dirigavimu, Miss Norma Verillė davė Beethono „Emperor“ koncerto su jos įprastu stulimi ir talentu.

P. Marijošius, kuris pernešylyg ilgai buvo laikomas paslėptas, pasirinko eminentiškai skambią ir dėkingą klasikinę programą. Jis įterpė Mozart'o „Eine Kleine Nacht“ Serenadą ir 40-ją Simfonią, anksčiau minėtą Beethono'io Piano Concerto ir Berlioz'o Ungarų Maršą iš Fausto Prakeikimo.

Kadangi jis dirbo pirmoje eilėje su mokinių ansambliu, dirigentas pasiūkio konservatyvinių kūrinių išpildymo būdą, imdamas dalykus pakankamai šaltai (švelniai), taip kad grojimas buvo tikslus, švarus ir visai muzikalus.

Ypatingai Menuetto ėjime Serenadoje ir ištisai per 40-ją simfonią grojimas buvo platus, orus ir net briliantiškai žvilgantis.

Programa buvo užbaigta Berlioz'o maršu, ir jei orkestras Mozart'e ir Beethoven'e buvo meniškai ir klusnus (dri-

Moksio-technikos naujienos

KAIP ATOMINIAI SPROGIMAI VEIKIA GAMTĄ.

Archimėdas sakė: „Duokite man atsparos tašką ir aš patiesiu žemę“. Jo žodžiai dar Jungtinių Valstybių. Sausio 30 d. šalčiai siautėjo Jungtinėse Valstybėse nuo Kanados iki šiltųjų pietinių jūrų, o šalčius lydėjo lediniai lietūs su snieginėmis slapdribomis. Visame tame ruože temperatūra buvo šaltesnė, negu paprastai.

Tiesą sakant, nauji sprogdinimai vis duoda naujų faktų. Bet viskas, kas darosi sprogdinant atomus, dar nėra gerai žinoma. Todėl daromi vis nauji tyrimai. Anksčiau pastebėti po sprogdinimų reiškiniai nebuvo suprantami, bet dabar pamažu jie aiškėja.

Charles V. Nemo žurnale „Man to Man“, rašo, kad 1945 m. liepos 16 d. buvo išsprogdinta pirmoji atominė bomba Alamo gorce, New Mexico valst. Už dviejų dienų po to nepaprastai šaltas oras užplūdo visas šiaurvakarines JAV valstijas.

Po trijų savaitių atombomba sunaikino Hirošimą. Meteoroagai pastebėjo keistą šilumos nupuolimą, beveik 40 laipsnių.

Po tų dviejų atsitikimų, meteorologai suprato, kad atominiai sprogdinimai veikia orą. Po pirmojo Bikini bandymo vėl pasaulyje temperatūra nukrito 40 laipsnių.

Praėjo mėnuo laiko, temperatūra dar nebuvo atsigriebus, amerikoniai išsprogdino po vandeniu kitą atominę bombą. Kilo netikėti potvyniai. Omahos miestas, Nebroskoj, buvo visai paskandintas per lietų. Kilo daug žemės drebėjimų įvairiose pasaulio dalyse.

Tie reiškiniai liudijo, kad yra ryšių su atominėmis eksplozijomis.

Oro biuras 1951 m. sausio 26 d. pranešė, jog slenka šalto oro srovė iš Kanados link Jungtinių Valstybių. Sausio 27 d., ant rytojaus po Oro Biuro pranešimo, smarkus atominės bombos sprogdinimas sudrebino Nevados dykumą. Ir stai ga pakitėjo kanadinio šalčio oro srovė — didžiuliu smarkumu ėmė slinkti į pietų vakarus. Visose Valstybėse ūmai nupuolė temperatūra — nepaprastai dideli šalčiai užgule šalį. Wisconsin valstijoje šaltis siekė net 53 laipsnius žemiau zero.

Sausio 28 d. buvo išsprogdinta dar smarkesnė atominė bomba Nevadoj. Ir tuoj po to kilingtui, tai čia jis be meniskumo, dar buvo ir sugestyviai emocionalus, taj yra uždegantis ir p. Marijošiaus darbą.

(The Hartford Times).

— Aš tave atiduosiu į valdžios rankas! Žmonės ima bruzdėti. Emilija pajunta, kad yra neviena. Šie žmonės įtrakia ją į savo tarpą ir malūniškai šulcas stovi vienas rato viduryje. Ir nežina, kaip visa būtų pasibaigę, bet visų dėmesys nukrypsta į gatvę, kuria važiuoja vilkstine sunkvežimiu su ginkluotais vokiečiais. Dalis jų pravažiuoja, o kiti apsupa švento rių.

— Vyrus darbams gauda! — Nuskamba žmonėse ir minia pasklinda į visas puses. Bet yra per vėlu. Ginkluoti, su kaukuolėmis kepurėmis ir juodomis uniformomis vokiečiai yra sudarę tinklą, per kurį praleidžia moteris, vaikus ir senius, o vyrus sodina į sunkvežimius.

Emilija vėl pasijunta likusi viena. Ji stovi šventoriuje netoli vartų. Viktoro tėvo žemė žodžiai nukrito nuo galvos iki kojų ir ji yra taip sujaudinta, kad nesuvokia, kas darosi aplinkui. Ir kada mašinos pripildytos vyrų, pajuda ir klinkamas išvežamųjų motinų, žmonių ar mylimųjų yra veris širdį, ji lėtai pasuka namų link.

Ties miesto valdyba daug žmonių ir mašinų. Iš visos apylinkės sugaudyti vyrai yra apvū sumaišyti pasisekė? Gerai išsidėmė: žemaitė mano marti nebus, kol aš gyvas! Tu prikalbėjai mano sūnų nevažiuoti į Vokietiją. Tu bolševikė ir

aš tave atiduosiu į valdžios rankas! — Jūs... gryo krauju, garbingosios tautos žmonės... Jūs... šitaip elgiate su savo žmonėmis... Ką aš darysiu, likęs vienas?

Tada iš minios išbėga trumpai pakrūptais plaukais mergina. Ji pakelia senelį ir švelniai apkabinusi moją tolstančiam sunkvežimui, kuriame yra Viktoras. Išvežamojo akys se blizga ašaros ir jis aiškiai girdi žodžius:

— Aš važiuosiu su tėvu! Iki pasimatymo! Iki pasimatymo!

1952 mt.

Port. Colborne, Ont.

KULTŪRINĖ KRONIKA

DAILININKAS ANDRIUSIS DIRBA SAVO SPECIALY BĖJE

Dailininkas dekoratorius jau dirba kaip dekoratorius Viktoras Andriusis, atvykęs išsiskai savarankiškai — Amerikon, kurį laika dirbo li-dekoruoja sales, bažnyčias, vie gonineje. Bet pradėjęs reikš- nuolynus, žymesnius namus ir tis savo gabumais — dekoraty tt. Savo srityje jis jaučiasi, vinėje srityje, jis susilaukė dau kaip žuvis vandeny ir jam tas gelio rinit angažementų dirbti darbas labai sekasi, nes jis yra dekoratyvinį darbą. Dabar jis didelis savo specialybės meis-

MOKSLO — TECHNIKOS NAUJIENOS

(Atkelta iš 4 psl.)

darė atominės bombos išspog Aluminijus yra gaminamas dinimas kur nors po vandeniu.

Tvaniški, Missouri ir Missisippi upių išsinejimai šį pavasarį dešimtyje vidurinių valstijų, kaip spėjama, sukelti padėjo nauji atom-bombų bandymai Nevados dykumose.

NAUJA MAŠINA GYDYTI VĖŽIUI.

Nacionali Vėžio gydytojų konferencijai, įvykusiai Cincinnati, Ohio, buvo pranešta, kad naujoji X-spindulių mašina pagydė 157 beviltinius pavojingų vėžio ligonius.

Vartojant tokią mašiną, 157 iš 286 ligonių buvo taip pagydyti, kad per 27 mėnesius po to nepasirodė jokie vėžio ženklai. 46 ligoniai dar gydomi.

Tarp pagydytų yra tokie, kuriems ta X-spindulių mašina panaikino vėžį nuo pūslių, nuo kvėpuojamosios gerklės (nepažeidžiant valso) ir nuo kitų kūno organų.

Bet mokslininkai dar netvirtina, kad jau išgydė minimus 157 ligonius. Jie laikosi tokios taisyklės — vadint išgydytu tikta itokį žmogų, kuriam vėžys nepasinaujina bent per 5 metus.

KANADISKAS ALIUMINIJAUS GAMYBOS BŪDAS.

Kanadoj surastas „atominis“ aliuminių gaminimo būdas.

Išradimo branduolys yra va dinamoti ilgųjų bangų elektra. Šios elektros srovė yra skirtinga nuo paprastųjų tiesioginės (direct) ir kintamosios (alternating) elektros srovių.

BIRŽELIO mėn. 7 dieną, ŠEŠTADIENĮ, ĮVIKSTA

PIRMOJI LIETUVIŲ GEGUŽINĖ Ontario ežero pakrantėje

Garden City Beach, Port Weller, Ont. Pradžią 12 val. Užkandžiai, gėrimai, šokiai bei netikėtumai.

Lietus nesutrukdys, nes turima sale.

Kelias. Vaziuojant iš USA, Elizabeth Way, privažiavus rusų stiliaus cerkvę, kur parašyta Port Weller, sukli i desing, ir Niagara St. vaziuoti iki Lakeshore Rd., sukli kairėn iki kelrodžio Garden City Beach tiesiai Picnic vieton. Iš St. Catharines, Ont., cina autobusai. Kviečiame visus lietuvius atsilankyti. Pabaiga tik 12 val. vakare. St. Catharines rengėjai.

teris. Dar nepriklausomybės Šipelytė ir E. Kičiūtė už pailaikais kaip dekoratorius yra šybos darbus, dabar išstatytus laimėjęs konkursą, pav., Lie-mokyklos parodoje, gavo po tuvos paviliono tarptautinėje aukso medalį.

DAKTARAS STONKUS IS LAIKE VALSTYBINIUS EGZAMINUS

Daktaras Vyt. Stonkus šiomis dienomis išlaikė Montrealy, prie Universiteto, valstybinius gydytojo egzaminus ir gavo Kanados gydytojo teises.

Šiomis dienomis specialybės pradžios darbo jis ai žmona issikėlė i Edmontoną, kur gaudydytojo pareigas.

Sveikiname teises gavusį naują Kanados lietuvių daktarą ir linkime jam sėkmingai dirbti savo specialybėje.

GABŪS MOKINIAI

Daugelis lietuvių Kanados mokyklose pasizymi kaip gabūs mokiniai. Šiomis dienomis, organizacijų vadovai prašomi baliuant mokslo metus aukštesniojoje mokykloje ((gimnazijoje) i sekančią klasę Vitolis Sipelis perkeliamas be egzaminų, nes yra gavęs geriausius mokslo metų pažymius. Ina ar reikalų vedėjo vardas, pavar

BAIGĖ MONTREALIO UNIVERSITETĄ

P. Irena Kemežytė-Lukoševičienė po trejų metų studijų, ši pavasarį pabaigė Montrealio universitetą, pasiūkusi draudimo specialybę. Prieš kiek laiko ilgokas jos straipsnis apie draudimą Kanadoje, buvo idėtas „NL“.

Svenkname naują diplomantę ir linkime jai gražios sėkmės savo specialybėje, o sugrižus Lietuvon, pasinaudoti Kanados patirtimi Lietuvos labui.

ORGANIZACIJŲ PIRMINKŲ IR SEKRETORIŲ DĖMESIUI.

Gegužės mėnesio gale Pasaulio Lietuvių Žinynas atiduodamas spausdavei, todėl organizacijų vadovai prašomi paskubinti žinių atsuntimą, kuris iki šiol to dar nėsate padarę. Žinios reikalingos tošipelis perkeliamas be egzaminų, nes yra gavęs geriausius mokslo metų pažymius. Ina ar reikalų vedėjo vardas, pavar

PIRMOJO LIETUVOS ATSTOVO JAV JONO VILEIŠIO MINEJIMO AKADEMIJA NEW YORKE.

Jonas Vileišis mirė Kaune 1942 m. birželio 1 d. Šiam dešimtmečiui paminėti New Yorke sudarytas specialus komitetas. Komiteto garbės pirmininku yra Lietuvos Igaliotas ministeris F. Žadeikis. Komite to pirminku išrinktas J. Audėnas. Kamiteto nariais yra: Dr. J. Vinikas, inž. Novickis, M. Kižytė, V. Sidzikauskas, P. Spudienė, K. Bielinis, P. Tysliavienė, adv. Briedis, kun. Dagys, M. Tolšius, P. Krusinskas, A. Trečiokas, red. Vasilis ir J. Makauskis.

Minejimas įvyks birželio 7 d. 5 val. po pietų New Yorker viešbutyje, New York.

Minejime kalbės: Igaliotas Ministeris P. Žadeikis, dr. J. Vinikas ir prof. dr. J. Pajaujis. Bus ir meninė dalis.

Jonas Vileišis kaip visuomenininkas ir valstybės vyras buvo plačiai žinomas toli ir už Lietuvos sienų. Jis žinomas latviams, estams, lenkams, vokiečiams ir kitiems. Ji labai gražiai prisimena Amerikos lietuviai, su kuriais jam tik teko susitikti būnant čia Lietuvos atstovu.

Lietuvoje J. Vileišis pasirašė Nepriklausomybės Aktą, buvo Vidaus reikalų ir Finansų ministeriu, dešimt metų buvo Kauno miesto burmistru. Daug rašė spaudoje, buvo redaktoriu. Per visą savo gyvenimą ištikimas buvo vienai Varpininkų - Liaudininkų ideologijai.

AUKOS VASARIO 16-sios LIETUVIŲ GIMNAZIJAI REMTI (Diepholze, Vokietijoje)

Delhi ALOK-as, Delhi, Ont., vienk. auka	177,59
M. Urbonas, Sedgewick, vienk. auka	10,—
L. D. M. Teatras „Aukuras“, Hamilton, vienk. auka	20,—
St. Bakšys, Hamilton, 1952 m. I — IV	4,—
K. Skiinskas, Vancouver, 1952 m. I — VI	6,—
K. Rimkevičius, Sudbury, 1951 m. VIII — XII	5,—
J. Kardelis, Montreal, 1952 m. I — IV	4,—
Dr. B. Matulionis, USA, 1952 m. I — IV	4,—
Inž. J. Bulotas, Montreal, 1952 m. III	2,—
A. Lymantas, Montreal, 1952 m. I — V	5,—
Ona Bielinaitė, Montreal, vienk. auka	5,—
E. Kardelienė muzikos studijos, Montreal, v. auka	20,—
MLBD Montrealio sk., kasos likutis pagal aktą	1,46
J. Bakšys, La Cave, Ont., auka	5,—
J. Jurgutis, Montreal, 1952 m. I — II	2,—
J. Vytenis, Montreal, 1952 m. I — II	2,—
V. Irlakis, Montreal, 1952 m. I — II	2,—
J. Tonkūnas, už 1952 m. I — XII mėn.	12,—
J. Ramanauskas, Verdune, 1952 m. V mėn.	1,—

Iš viso gauta aukų 288,05

Visos aukos pasiųstos gimnazijai per Šveicariją.

Izd. Pr. Šimelaitis, 1271 Allard Ave., Verdun, Q.

Tel. FI 1492

VICTOR HARDWARE

5939 Monk Blvd., Montreal 20.

ROMSAY'S

DAŽAI, ENAMEL,

VARNISH

FABRIKO KAINOS NAMŲ SAVININKAMS UŽSAKANT GALIONAIS. SAV. LARY BROSTAUSKAS

DR. ALEKSAS VALADKA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1081 Bloor St. W. — Toronto

(tarp Dufferin ir Dovercourt)

priima ligonius ir gimdyves šiokiadieniais nuo 2 — 4 pp. ir 6,30—8 vv. arba pagal susitarimą tel. ME 2933

Z. Tamašauskas

STATAU iš SAVO ir KLIENTŲ MEDŽIAGOS NAMUS ir be atskiro atlyginimo padedu GAUTI PALANKIOMIS SĄLYGOMIS PASKOLAS.

Turiu ryšių su statybinių medžiagų firmomis ir galiu tarpininkauti pirkti 3 — 4 mėnesių kreditan.

2514 Leclaire St. Tel. po 7 vv. CL 1558, Montreal.

LIUDESIO VALANDŲ

KREIPKITES PAS

Laidotuvių Direktorių

C. Halpin Funeral Home Reg'd.

KOPLYČIA VERDUN — WILLIBRORD AVE KAMPE, PRIE PAT AUSROS VARTŲ PAR. BAŽNYČIOS

4500 VERDUN AVE, VERDUN. Tel. YO 3440

J. GRAŽYS

SIUVU NAUJUS IR TAISAU SENUS KAILINIUS PALTUS. DUODU GERĄ KAILIŲ PASIRINKIMĄ.

DARBA ATLIEKU SAŽININGAI IR SVARIAI.

KAINOS PIGESNĖS KAIP KITUR.

688 ALLARD Ave, Verdun. Telefonas HE 5853. Kreiptis po 6 val. vakaro, šeštadieniais — visą dieną.

VIKTUTE BUGAILIŠKAITE 1280 King E., Hamilton, Ont.

AYRAINS BEAUTY SALON

DARO PUSMETINES IR ĮVAIRIAS TRŪPAILAIKES SUKUOSENAS, DAŽO IR KERPA PLAIKUS. KIEKVIENAS DARBAS YRA GARANTUOJAMAS. TELEFONAS: 4-3566.

Atstovavimas įstaigose, patvirtinti dokumentų vertimai ir nuorašai, kalbinė pagalba turto sandėriuose, teismuose, mokesčių, imigracijos, vizų ir kiti reikalai

Jonas Žmuidzinai

Paryžiaus universiteto dipl. teisininkas: 3420 Drummond, Montreal, P.Q., Canada. Tel.: PL 6580

TEL. FA 0209

Joe's Butchery & Grocery

1918 FRONTENAC ST. (prie Ontario St.)

(buvusi Juozo Paplauskos)

SAV. JUOZAS LAURINAITIS.

Visų rūšių maisto produktai ir įvairios mėsos bei mėsos gaminiai.

Gaminame šviežias ir rūkytas lietuviškas dešras. Taip pat prieinama kaina patarnauju sunkvežimiu.

GENERALINIS STATYBOS KONTRAKTORIUS

E.D. BELANGER & SONS

15 METŲ JŪSŲ TARNYBOJE

GARANTUOTAS DARBAS.

259 — 3 Ave., Ville Lasalle. TR 4588.

FOTO STUDIJA

V. JUKNEVIČIUS

33—5 ave., Verdun, Montreal, P. Q.

Telef. YORk 6116.

Fotografavimas įvairiose sueigose bei jūsų namuose. Vestuvių, grupių ir pasų nuotraukos. Portretai. Reklamos. Foto reportažai.

LIETUVIŠKA SKRYBĖLAIČIŲ KRAUTUVĖ

JUDITH HAT SHOPPE

7334 St. Hubert St., Montreal. Tel. CA 8859.

Rankų darbo skrybėlaitės ir pertaisymai.

Vestuviniai šydai.

Sav. BRONĖ ir ALEKSANDRA STANKEVICIŪTĖS

VYRISKŲ IR MOTERISKŲ

RŪBŲ SIUVEJAS

Kostiumus ir paltus siuvu pagal naujausias madas. Turiu didelį pasirinkimą įvairių angliškių ir vietinių medžiagų. Visus darbus atlieku pigiai, skoningai ir punktualiai.

ED. KONDRATAS.

1113 A Dundas St. W. (netoli Ossington). Toronto.

Tel. LL 9626.

VISIEMS LIETUVIAMS GERAI ŽINOMAS

LAIDOTUVIŲ

DIREKTORIUS

J. H. BENOIT

Funeral Director

NELAIMIŲ ATVEJŲ VISADA PASIRUOŠES PADETI

2102 FULLUM ST.

AMherst 0694

JEIGU JŪRA ŠAUKIA...

Atkelta iš 8 puslapio. 1934 m. Klaipėdoje jūros diena jungai talkininkų. Pirmieji tal kininkai tai buvo jūrų skautai, kurie patys stengėsi įsigyti jūrinių sąjungų pasiryžimu ir rinkinystės žinių pasiūlyti galimai didesnį skaičių vyrų ir jūrų mokyklas ir gal svarbiausius, visiems, visur ir visada kartoti, jog be jūros ir laivyno, Lietuvos valstybei nebus gražios ateities.

Taip šiais metais sukanka 30 metų nuo šios skautų šakos suikūrimo. Jūrų skautijos tėvais buvo broliai Jurgėlos, jiems jaunimas labai dėkingas.

Per tą trisdešimt metų daug įvairių audrų pergyventa ir be aukų neapsieita. Per užsiėmimus yra žuvę šeši jūrų skautai.

Bet buvo kuo ir pasidžiaugti. Prekybos laivynas viršijo 10.000 tonų. Susidarė karo laivyno užuomazga, augo žvejų pastatų skaičius, o taip pat gausėjo jūros sportininkų šeima.

Jūrų skautija buvo išdidi: 70—80 proc. visų laivyne dirbančių vyrų sudarė esantieji arba buvusieji jūrų skautai.

Jau vien tik pasirodymas bet kokiame Lietuvos kampelyje, uniformuoto jūrų skauto visiems primindavo, jog Lietuva turi savo pajūrį ir tada dažnas pagalvodavo, jog turint jūrą reikia ir laivų.

Sukruto ir visuomenė, tai liūdija su pasisekimu praėjusi

LIETUVIS BATSIUVYS. MOKYKLA — LIETUVY-

BES TVIRTŲ!

Pirkdami „MOTINOS MOKYKLOS“ ženklelius — jį stiprinsite!

Pataisymai ir užsakymai.
4666 Park Ave, Montreal.
Telefonas: DO 0357.

SUSIVIENIJIMAS
LIETUVIŲ AMERIKOJE

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERIJA
DIDŽIAUSIA IR TURTINGIAUSIA LIETUVIŲ
FRATERNALĖ ORGANIZACIJA
Įkurta 1886 metais

TURTAS VIRŠIJA \$ 2.430.359,00

Kuopos įvairiuose Jungt. Valstybių ir Kėnados Miestuose. Gyvybės apdrauda nariams nuo \$ 100,00 iki \$ 5.000,00. Nariais priimami abiejų lyčių lietuviai nuo gimimo dienos iki 60 metų

Nariai gauna savaitraštį „Tėvynę“ nemokamai. Iš Susivienijimo Labdarybės Fondų šelpiami nelaimių ištikti nariai ir remiami lietuvių kultūriniai reikalai. Visi kviečiami tapti šios broliškos organizacijos nariais. Smulkesnių paaiškinimų klauskite vietinėje SLA kuopoje, ar rašykite į centrinę raštinę tokiu adresu:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA.
307 West 30th Street New York 1, N. Y.

DOMINION AGENCIES BUREAU
16 Woolworth Bldg.,
PORT ARTHUR, Ont., CANADA

Kas yra suinteresuotas atgabenimu giminių ar pažįstamų į Canadą, prašau kreiptis ir mūsų įstaigą, kuri jau ilgą laiką kairi IMIGRACIJOS reikalus. Taip pat įvairių dokumentų reikalus: pasus ar pilietybės dokumentus ir laivams bilietus į įvairias pasaulio šalis.

DOMAS BUČINSKAS
GENERALINIS APDRAUDEJAS

Lietuvis, apdraudimo atstovas, kuris atlieka visų rūšių apdraudimus, geriausiomis sąlygomis.

Skambinkite telefonu arba užeikite:

Kasdien: Antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 8 iki 10 val.
Nuo 9 ryto iki 7 vak. 3664 St. Famille St.
Tel. Fa 6844 Tel. HA 6708 Montreal, Que.

JAU IŠEJO IŠ SPAUDOS
KAZIO BORUTOS KNYGA BALTARAGIO MALŪNAS

Baltaragio Malūnas — knyga, kurią 1945 m. rudenį bolševikai per apsirikimą išleido Lietuvoje, bet tuoju surinko iš visų knygynų ir sunaikino.

Baltaragio Malūnas — knyga, kuri primena mums Lietuvą visame jos puikume, kurios puslapiai tebedvelkia Lietuvos vėju ir arimų kvapu, kurioj vaizduojamo kaimiečio vargai ir rūpesčiai toki mažučiai ir mieli, palyginus juos su šiuo šiuo šiuo.

Baltaragio Malūnas — knyga, kokių mažų mūsų pokarinę literatūroje, kuri mums parodo mūsų kraštą ir lyjant, ir saulei šviečiant ir vėjams užaujant, o autorių pačiame talento subrendime.

Baltaragio Malūną išleido Knygų Leidykla Terra. 256 psl., kaina \$ 2,50. Reikalaukite: Terra, 946W. 31 Pl., Chic. 8, Ill.

Winnipeg

NEBAIGTI WINNIPEGO-MANITOBO RINKIMAI.

Veltui gražios mintys ir skambūs patriotizmo idėjoms persunkti žodžiai spaudos lapuose, kada juos paseka brutalus lietuvis lietuvių pajungimas savo siauram partimani reikalui. Dar blogiau, kada šis brutalumas reiskiasi naujųjų ateivių atskaloje ir blogiausia, kad šios atskalos tokią reikšmingą ir svarbią Kanados lietuviams dieną, kaip Kanados lietuvių vyriausio organo rinkimai, savo veto, malitietuoja mūsų tautos se nojo-sveiko kamieno ramybės — senuosius lietuvius. Gal būt, kaip kas bandys teigti, kad sekancijų faktų išskėlimas nepasitarnaus lietuvių bendruomeni ir siekiamai vienybei, tačiau žemiau patiekiami faktai yra tiek svarūs ir reikšmingi, kad jų neįskėlimas ir nepasmerkimas kaltininkų, būtų didelis nusikaltimas prieš senuosius lietuvius ir pačią lietuvių bendruomenę.

Tiek bendroji, tiek partinė lietuvių spauda harmoningai rašė, kad kuo daugiau lietuvių dalyvaų K. L. B. Centro Tarybos rinkimuose. Deja Winnipeg lietuvių kolonijos keli žinomi užsispyrę politiniai „šeikai“, savo diktatūrinėmis ambicijomis pasiekė kulminacinį punktą — atsisakė Manitobos lietuviams ūkininkams sudaryti jiems priklausomas ir jų prašomas balsavimo sąlygas. Kad skaitytojams būtų aišku ir jie galėtų susidaryti teisingą nuomonę apie praėjusius, likusius nebaigtus rinkimus, pa tiekiu žemiau talpinamus faktus.

Paskutiniame rinkiminių taisyklių aikinimo susirinkime, Povilas Liaukevičius pareiškė, kad jis ir jo aplinkinių valsčių lietuvių ūkininkai dėl 100 ir daugiau mylių atstumo nuo Winnipeg negalės dalyvauti balsavimuose Winnipege ir prašė valdybos sudaryti jiems atskirą seniūniją arba galimybę balsuoti paštu. Vėliau pats pasiuntė aplinkinės ūkininkų sąrašą KLB-LOK-ii Montrealyje, pažymėdamas, kad jiems reikia prisijusti rinkimines kortes balsuoti paštu. Centras, gavęs sąrašą, sulygino jį su esamųjų centre, išlygino skirtumus ir patį sąrašą su p. Liaukevičiaus lydraščiu persiuntė Winnipeg apylinkės ALOKui vietoje susitvarkyti.

Savaite laiko prieš rinkimus, dideliam lietuvių būriui iš Winnipeg ir apylinkės ūkininkams susirinkus ponų Liauke-

vičių ukyje, pastarasis primena, kad jie dar nėra gavę balsavimo kortelių. Po poros dienų, jis vėl skambina man, kaip apylinkės valdybos nariui Winnipeg jau su nerimu, kad jie dar neturi balsavimo kortelių. Šį įvykį aš perduodu visiems valdybos nariams. Kadangi aš ir J. Činga, kaip kandidatai, atpuolame nuo rinkiminės komisijos, klausimą sprendžia likusieji penki AL OKO nariai, pagal rinkimines taisykles sudarantieji apylinkės rinkiminę komisiją. Pp. Kurauskas, Rutkauskas ir Rutkauskaitė, prieš likusius du narius — J. Vidžiūną ir T. Lu koševičių, klausimą išsprendžia neigiamai.

Sekancią dieną Pov. Liaukevičius atvažiuoja pats į Winnipeg, atsiveža su savim tik ką gautą iš centro rinkimines komisijos raštą, kuriame pasakyta, kad gautas iš jų apylinkės ūkininkų balsautojų sąrašas ir balsavimo kortelės yra persiustos Winnipeg apylinkės valdybai. Vėl posėdis, vėl tie patys trys prieš du — kortelių ūkininkams neduoti. Esant tokiai padėčiai, p. Liaukevičius tą pačią dieną siunčia telegramą vyr. rinkiminei komisijai prašydamas skubaus reikalo sutvarkymo. Penk tadienį gaunama iš K. L. B. L. O. K. Techninės Rinkimų Komisijos sekančio turinio telegrama:

„Skubiai sudarykite sąlygas apylinkės valsčių (McGregor ir kitų) ūkininkams balsuoti arba nuvežkite urną su balsavimo priemonėmis ir apvažiuokite rinkikus, arba jiems pristatykite 23 balsavimo lapelius ir po du vokus (vieną mūsų antspauduotą ir kitą didesnį), kad jie galėtų balsuoti paštu. Tuo reiklu susisieki su Jurgiu Vidžiūnu, 587 Balmoral Str., arba su Jurgiu Januška. Maoniai prašome padaryti visa, kad balsavimai būtų sklandūs. KLB LOK Techninė Rinkimų Komisija.“

Išlaikę telegramą iki 12 val. nakties, p. V. Rutkauskas — valdybos kartotekas, telefonu pranešė man gautos telegramos turinį. Aš pasiūliau savo automobilį su šoferiu, sekancios dienos rytui pristatyti balsavimo kortes tolimų valsčių ūkininkams, kiekvienam po parašu, kad tik balsavimai būtų sklandūs ir visuotini. Šeštadienio rytą vėl komisijos posėdis ir rezultatas vėl tas pats — Manitobos lietuviams ūkininkams

balsavimo kortelių neduoti. Nėra abejonės, kad šis anks vo tik du bloka, iš kurių viečiau paminėtos trejokės nepateisinamas užsispyrimas ne tik, kad padaro nebaigtus Manitobos apygardos rinkimus, bet ir skaudžiai, pažeikia. Kuo šita įžeidžianti promianciai užgauna lietuvių bendruomenės narius, Manitobos lietuvių ūkininkus, kurie tiek daug prisidejo prie naujų kelių lakstė, kai P. Liaukevičius ateivių atvežimo į Kanadą vičius kaip savanoris-kūrėjas ir savo pinigėmis aukomis su šautuvu Lietuvai Neprikiauprie Tautos Fondo praturtinimo.

Negana to, rinkiminės komisijos pirmininkas p. Kurauskas balsavimo metu vieton, kad vykdytų rinkimines taisykles ir drausti bet kokią agitaciją rinkiminėje būstinėje, pats suosi.

Kiek teko patirti, negavusieji teises ir sąlygų balsuoti pabalsuotojams (pp. Didžba siuntė centrui skundą, prašy liams, Federacijai ir kitiems) dami jiems tas teises suteikti. kad yra du pasirinkimai: už J. J.

AUDŽIU TAUTINIUS RŪBUS,
juostas, pagalvėles, staltieses, užuolaidas ir kt.
Neaukštos kainos.
288—6th Ave. Ville La Salle.
Ald. Bobėnaitė-Puniškienė.

Dr. Roman Pniewski

Daugelį metų praktikavęs didelėse ligoninėse ir klinikoje Europoje ir Amerikoje.

VIDAUS LIGŲ, AKUŠERIJOS IR VENERINIŲ LIGŲ SPECIALISTAS.

3537 PARK AVE. Montreal. Tel. HA 7623
Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų.

LIETUVIAI PAS SAVUOSIUS!
National Restaurant

Lietuviškas Restoranas.
SAV. M. ŠUKYS.

633 Church Ave (prie Verdun Ave) arti naujosios lietuvių bažnyčios. Tel. TR 0141
Atdara kasdien ir sekmadieniais po pamaldų.

AMERIKOJE „NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ“
GALIMA GAUTI:

J. Sodaitis, „Gabija“, 340 Union A., Brooklyn, N. Y.

J. Karvelis, 4434 S. Fairfield Ave., Chicago 32, Ill.
L. Vismantas, „Nėringa“, 1606, 25th St., Detroit 16, Mich.

VI. Pauža, 9124 Quincy, Detroit 4, Mich.

Knygynas „Nemunas“, 3143, So Halsted St., Chicago,
Mr. J. Kelėčius-SIGNS, 3352, So. Halsted St., Chicago,
Mr. S. Tverijonas, 3301, So. Halsted St., News Stand, Chicago,
Mr. D. Krause, 3500, So. Halsted St., News Stand, Chicago.

BELLAZZI — LAMY, INC

TR 5151 7679 George St., Ville Lasalle.
Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai.
Insuliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris.

Dr. DORA GORDON

Dantų gydytoja

Kalba lietuviškai

Tel.: Walnut 9773 4914 Decarie Blvd., Montrel.

PRITYRĘS KVALIFIKUOTAS
LIETUVIS LAIKRODININKAS

STINSON'S JEWELLERY

2186 DUNDAS ST. W. TORONTO

Taiso ir parduoda laikrodžius, žiedus ir visokias brangenybes. Garantuotas darbas, prieinamos kainos. Krautuvė atidaryta kasdien iki 8 valandos vakaro.

Lietuviška moterų kirpykla

DARO ŠUKAVIMUS, PUSMETINIUS IR TRUMPA-LAIKIUS FRIZAVIMUS, DAŽYMĄ IR KT.

Sav. BIRUTĖ DODONAITĖ (B. M. Dodon).
2521 CENTRE St., Montreal. Tel. FI 0208.

LIETUVIS LAIKRODININKAS

ŽUKAS ANTANAS

Tel. TR 4321 1434 Rolland Ave., Verdun.
Kreiptis vakarais po 6,30 val.

7582A, Rue Edouard, Ville Lasalle TR. 7412.

SUPERIOR REAL ESTATE Co.

Gerard Cool 4337 Verdun Ave., Verdun. YO 3323.
J. Alcide Blais, 29—4ieme Avenue, Ville Lasalle. TR. 7849.

ŽURNALAI, naujausi BELETRISTIKOS LEIDINIAI ir įvairių sričių MOKSLO KNYGOS vokiečių kalba tiesiog iš Vokietijos per lietuvišką importo ir persiuntimo firmą.

Reikalaukite mūsų kainoraščių!

A. PAULAITIS

Import - Export
23 Romsey St. Boston 25, Mass U. S. A.

DANUTĖ STRAZDAITĖ

321 Oakwood Ave., Toronto, 10.

GORDON'S BEAUTY SALON

Daro pusmetines ir įvairias vienkartinės šukuosenas, dažo ir kerpa plaukus. Kiekvieną dieną (išskyrus sek madienius) galima susisiekti telefonu: OR 8081.

BOURBONNAIS REFRIGERATION SERVICE

273 — 1 Ave., Ville Lasalle.

Tel. TR 8351.

Šaldytuvų ir įvairių elektrinių motorų taisymas.

DIDELIO PATYRIMO VALYMAS - TAISYMAS
DE LUXE CLEANERS

Paėmimas ir pristatymas dieną ir vakarais.
Sav. P. Rutkausko Tel.: NE 5-0303; 143 — 8 Lachine.

HAMILTON

DĖL NEDALYVAVIMO SUSIRINKIMUOSE.

Gegužės 8 d., „Tėviškės Žiburiuose“, Nr. 19(124), p. Sk. St. korespondencijoje rašo, grupių partiniai susiskaldę asmenys, neįsprendę sąžinės atsakomybės prieš kitus lietuvius; viešai, per susirinkimus, dėl nežinomų priežasčių, vieni kitus asmeniškuose reikaluose teršdavosi, besiklausantiems ir jokiai partijai nepriklausantiems, pasidarydavo labai nesmagu. Tat kukiūs lietuviai pradejo maziau domėtis susirinkimais, ypač klausytis, kaip lietuvis lietuvi ant „ringo“ taso. Geriau, anot, p. Sk. St., turėti: „To make good time“ grynime ore, po sunkaus fizinio darbo.

Toliau rašo: „Duonos ir žaidimų!“, šaukė senoji Romo je. „How to make money“ ir „To make good time!“ — šaukė dabar. Negi ir galas, ne duok Dieve, būtų toks pats!“

Apie senąją Romą nerašoma. Tas, beveik, kiekvienam jau yra zinoma iš pageltusių istorijos puslapių. Bet dėl pinigų ir gero laiko praleidimo, tai jo asmens reikalas. Ir čia p. Sk. St. negali mažiausio prieštariškumo daryti. Nes p. Sk. St. turi imti į dėmesį tai, kad Hamiltono kolonijos lietuviai savo pinigineis aukomis Tautos sfontui — stovi pirmoje eilėje, prieš kitas stambias kolonijas, pav., Montreale ir Toronto, kuriose yra po daugelį tūkstančių lietuvių, kai pats Hamiltonas tautiečių skaičiumi tik trečioje vietoje. O kurgi kitos piniginės bei natūra aukos. Ar p. Sk. St., apie tai nežino?

Kad susirinkimuose dalyvavo toks mažas asmenų skaičius, tai jau kitas reikalas. Čia yra giliai psichologinis dalykas. Ne taip jau seniai, prieš vienus, kitus metus, susirinkimuose dalyvavdavau šimtai lietuvių ir vi si tuo domėdavosi. Bet juo toliau — tuo gražiau. Juo daugiau vadų — daugiau kelių. Paviršutiniškai išsprendus rim

tus tautinius bei kultūrinius reikalus, susirinkimuose, mažų grupių partiniai susiskaldę asmenys, neįsprendę sąžinės atsakomybės prieš kitus lietuvius; viešai, per susirinkimus, dėl nežinomų priežasčių, vieni kitus asmeniškuose reikaluose teršdavosi, besiklausantiems ir jokiai partijai nepriklausantiems, pasidarydavo labai nesmagu. Tat kukiūs lietuviai pradejo maziau domėtis susirinkimais, ypač klausytis, kaip lietuvis lietuvi ant „ringo“ taso. Geriau, anot, p. Sk. St., turėti: „To make good time“ grynime ore, po sunkaus fizinio darbo.

Be reikalo p. Sk. St. puola kolonijos nieko nekaltus lietuvius, kurie yra tikrai, labai gerų norų, išskiriant gal vieną, kitą.

Daugiau turėkime savitvaros ir savigarbos jausmo. Gerbkime vienas kitą. Nesiskirkime po kito asmens gyvenimo pamatais. Visi eikime lietuvių Tautos Himno žodžių nuotykiams, nes tik lietuvis lietuvi gali visapusiškai suprasti, — išskiriant komunistuojančius.

Toliau rašo: „Taip nesinori moralizuoti mūsų tremtinio, bet ir tyleti nevalia. Ar atleis mums Dievas, akivaizdoje bausių tautos kancijų, mūsų abuo-

VISI GEGUŽINĖ!

Birželio mėn. 8 dieną rengiama pirmoji šiomet

GEGUŽINĖ, lietuvių V. Narušio ūkyje.

Tai bus GEGUŽINIŲ SEZONO ATIDARYMAS.

Vieta — Lake Medad. Netoli Waterdown miestelio, prie kelio Nr. 5 Hamilton-Toronto. Iš Hamiltono 7 ml.

Gražios vietos: ežeras ir miškas.

Patogumai: klubas su gėrimais ir užkandžiais.

Puikūs pasivaikščiotojimai.

Šokiai atvirame ore ant specialiai įrengtų med. grindų

Griežia orkestras.

Atidarymo progą bus parodytos ir arklų lenktynės,

įvairūs šokiai ir kt. Ūky yra per 30 jojimui arklų.

Megejams joti — geriausia progą.

Pradžią gegužinės 2 v. p. p. Telef.: Burlington — 4031.

Sault Ste Marie, Ont.

GRAŽIAI PAVYKĖS MOTINOS DIENOS MINEJIMAS.

Pirmutinis kaitas, kad tiek daug tautiečių susirinktų, nes įskaitant svečius iš Sudbury ir vaikučius, minėjime dalyva vo netoli 150 asmenų. Prie sąlės durų, kiekvienai atvykstan čiai nuręjuman motinai buvo prisegama po mažą rožytę. Įžanginį žodį pasakė ir paskaitą skaitė komiteto pirmininkas P. Motiejūnas. Dvi motinos — seniausios ir daugiausia vaikų tuininčios — buvo pakviestos ir garbės prezidentė. Juodvėm minėjimo progą buvo įteiktos atskiros dovanos.

Po kom. pirmininko paskaitos sekė deklamavimas. Motinos Dienai pritaikytus eilėraščius pasakė mūsų jaunosios kartos atstovai: Levisauskaitė Birutė, Okmanas Arnoldas, Alfredas ir Romantas Pareigai. Po to, Karnėnaitė Regi na gražiai pašoko. Tolimesnė je programos dalyje, po pertraukos, buvo vaidinta tai dienai pritaikytas vieno veiksmo vaizdelis „Partizano motina“. Vaidelį paruošė ir režisavo A. Švilpa. Vaidino: J. Staškūnienė, D. Švilpaitė, S. Švilpa, E. Pukinskas, A. Baltkojis, V. Žekonis, S. Druskis ir A. Švilpa. Reiktų tik pasveikinti šios mėgėjų grupės tolimesnius užsimojimus.

WELLAND, Ont.

ISTREMTŲJŲ I SIBIRĄ PAMINĖJIMAS

Birželio mėn. 15 d., sekma išgėrimais ir užkandžiais. Bus dienį, St. Mary bažnyčios salė je, Heliems Ave., rengiamas 1941 metų birželio mėn. 13—14 dd. istremtųjų į Sibirą paminėjimas.

Minėjimas pradedamas 10 val. ryto gedulingomis šv. Mišiomis ir tai dienai pritaikytu pamokslu.

Po pamaldų toje pačioje vietoje bus paskaita ir meninė dailis.

Visi Wellando ir apylinkės lietuviai, maloniai kviečiami kuo skaitlingiausiai dalyvauti.

DIDELĖ GEGUŽINĖ

KLTS, Wellando skyrus š. kryptimi). Pravažiavus penm. birželio mėn. 15 d., ruošia kias mylias už miesto dešinėje vasaros sezono atidarymui džiulę gegužinę-pikniką. Veiks turtingas bufetas su vėle.

K. Žukauskas.

OTTAWA

RINKIMUOSE I KRAŠTO TARYBĄ

šios apylinkės ribose balsavo 55 proc. visų įrašdyntųjų.

— Vienuoliktąsias metines pirmųjų didžiųjų deportacijų iš Pabaltijo, kurias įvykdė ir iki šiol tebevykdo šio amžiaus barbarai komunistai, ruošiamasi paminėti kartu su estais ir latviais. Seštadienį, birželio 14 d. 5 p. m. prie War Memorial paminklo bus padėtas vainikas, pagerbiant susikaupimo minutę Zuvisiusius už laisvę.

Atsiradus galimybei, išvakarėse, t. y. penktadienį, birželio 13 d. per vietos radijo norima sudaryti atitinkamą translaiciją; be to norima vietos spaudoje atitinkamai paminėti.

— Gegužės vidury staiga susirgęs vietos tautietis St. Bruzas tebeguli vietos Civic Hospital. Nuo pervargimo ir sunkaus darbo, kraujo indų trukimas galvoje, sudarė rimtą

1,10 dol. val. Tuo reikalu kreiptis į komiteto pirmininką A. Motiejūną, 78 Tancred St. J. Sk.

1,10 dol. val. Tuo reikalu kreiptis į komiteto pirmininką A. Motiejūną, 78 Tancred St. J. Sk.

PAJIESKOJIMAI

— Bajoras Bajoraitis Pijus, kilęs iš Lietuovs, Vilkauskio ap., Alvito val., II Kumečių kaimo, įsėk savo giminių ir pažįstamų, kilusių iš Vilkauskio ap., gyvenusių Amerikoje — Bajoras Jonas ir jo sūnus Jono, Suliausko Albino iš II Kumečių k., gyvenusių Kanadoje;

— Ščiuaikio Juozo, ir Majausko Alpono iš Stoukkelio k., Zebraicio Jurgio iš Mėslinių k., istorija. Knyga galima gauti Milerio Juozo iš Oskabalių k. pas liet. spaudo platintojus ir ir daugiau pažįstamų. Prašau patį leideją Juozą Kapocių, 680 Bushwick Ave., Brooklyn Grenzstrasse, Vohnlager, Rad-21, N. Y., prisirūniant 2 dol. rennbahn, Bar. 37. Zim. 1, Ger pinigais ar money orderiu.

NELAIMĖJE NETEKSI VISKO,

bet

Alberto Norkeliūno

Agentūroje

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

už \$0.01 \$1.000.00

.01 per dieną apdraudžia Jūsų visą turtą iki \$ 1.000. Sąžiningas patarnavimas visose draudimo srityse. Agentūra atstovauja 8-as iš rimčiausių draudimo b-vių.

5637 Jeanne D'Arc Ave., Montreal 36, Que. Telefonas: CL 2363

DEMESIO

Villasaliečiams ir apylinkės lietuviams! Ekspertas radio ir elektinių reikmenų taisyme.

Prekyba ir pataisymai.

PETE'S RADIO SERVICE

7688 Edvard St., Ville Lasalle. HE 3372

Gražiausias mūsų Tėvynės prisiminimas, tai V. AUGUSTINO Lietuvos vaizdų knyga.

TEVYNĖ LIETUVA

(Our Country Lithuania)

Kaina \$ 5,— o odiniame įrišime \$ 12,— Užsakymus su pinigais siųsti tiesiog į leidyklą: Povilas Ališauskas, 107-17 118 Str. Richmond Hill 19, N. Y., U. S. A.

St. CATHARINES, Ont

KRAŠTO TARYBOS RINKIMAI

Kaip visoje Kanadoje, taip ir St. Catharinėje gegužės 24 d. vyko KLB Krašto Tarybos rinkimai.

Oras pasitaikė blogiausias — lietus merke visą dieną. Tačiau St. Catharinėje rinkimai vyko gana gyvai. Tiesa, ligi 3 val. po pietų rinkimų patalpoje gan tylu, tiksliai srovės lietaus muša į langus. Bet po trečios lietus apstoja ir rinkimai veržiasi į rinkiminę būstinę, pasiryžę atlikti pilietinę tautinę pareigą. Atrodė, kad mūsų žmonės buvo ir aktingi ir sąmoningi, — jie žinojo, už ką atiduoti balsus.

Paskutinėmis žiniomis, pas mus balsavo 54 procentai, kas atsižvelgiant sąlygų, reikia laikyti geru balsavimo nuosimčiu.

ABN KONCERTAS.

Ši paavarsį St. Catharinėje įsisteigė ABN (antikomunistinis blokas), kurį sudaro: estų, latvių ir ukrainiečių tautybių bendruomenių komitetų pirmininkai. Ši organizacija paskutiname posėdyje, kuris įvyko 1952 m. gegužės mėn. 25 d., nutarė bendromis jėgomis surengti koncertą. Tam tikslui yra numatyta St. Catharinėje, gimnazijos salė (colidžius prie Catharine gatvės), kur yra 800 sėdimų vietų.

Tureta kiek vargo dėl nuomajamų patalpų, su gimnazijos vadovybe, kuri niekaip negalėjo mūsų suprasti, kas tai per organizacija ir koki jos tikslai. Tik atiešus spaudos, susikalbėta.

Kalbamas koncertas įvyks birželio mėn. 14 d. 7 vv.

Paskaitą anglų kalba skaitys buv. Estijos krašto apsaugos ministeris. Vėliau keturios tautybės pasirodys su savo chórais ir muzika.

Koncertas rengiamas tikslu paminėti 1941 m. birželio mėnesį išvežtus į Sibirą mūsų tėvus, brolius bei seses.

Bilietai visai rebus, programos bus parduojamos po 50 ct. Programos atstos bilietus ir gahos įėjimui šeimai. Mat, turima išlaidų, vien salė kainuoja 100 dol.

Tikimasi turėti svečių vietinių anglų, saviškių St. Cathariniečių ir laukiama svečių iš kitų artimų lietuvių kolonijų.

ABN Organizacinis Komitetas.

TAUTIECIAI! Rašykite iš visur apie savo gyvenimą, įsikūrimo sąlygas, darbus, perspektyvas. Visi raštai geri ir visi, kiek vieta leidžia sunaudojami.

Rašyti adresu: „Nepr. Lieuva“, 7722 Georg str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q.

Rūta

LIETUVISKA MAISTO PRODUKTŲ KRAUTUVĖ JŪSŲ PATARNAVIMUI.

PRAŠOME APLANKYTI.

7730 Broadway St. (kampas 8 Ave.).

Ville Lasalle.

A. GAURYS.

Telefonas: HE 0100

SOTUS ALKANAM PADEK

AID OVERSEAS, INC., 3133 S. HALSTED ST. CHICAGO 8, U. S. A.

Bendrovė siunčia maisto siuntinius į Vokietiją ir kitus kraštus, išskyrus SSRS. Pristatymas trunka apie 17 d., nes siuntiniai siunčiami iš Europos sandėlių.

Siuntinys Nr. 6

A. 10 sv. cukr.—\$ 2.60

B. 20 sv. cukr.—\$ 4.70

Siuntinys Nr. 7

A. 10 sv.kv. miltų \$2.50

B. 20 sv.kv. miltų \$3.90

E. 9 sv. kiaul. t. \$ 5.25

Siunt. Nr. 11—\$ 6.50

5 sv. cukraus

Reikalaukite pilno siunt. sąrašo.

5 sv. baltų kv. miltų

3 sv. gr. kiaul. taukų

1 sv. sokiolo

1 sv. kavos

Siunt. Nr. 12—\$ 6.40

2 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiaul. taukų

1 sv. deg. kavos

1 sv. kakavos

Siunt. Nr. 19 — \$ 9.95

4 sv. rūk. lašinių

2 sv. kiaulinių taukų

2 sv. margarino

2 sv. marmelado

1 sv. deg. kavos

Pilnas draudimas.

1 sv. šokolado

2 sv. kakavos

4½ sv. cukraus

2 gab. tualet. muilo

Siunt. Nr. 22—\$ 5.50

3 sv. gr. kiaul. taukų

3 sv. rūkytų lašinių

3 sv. cukraus

1 sv. šokolado

KAS SKAITO

„NEPRIKL. LIETUVA“ — REMIA LIETUVOS LAISVĖS KOVĄ!

Jono LADYGOS

baldu

studijoje

„ARTIS“

priimami užsakymai ir pataisymai sofų, fotelių (chesterfields). „St. Louis Textiles“ medžiagų ir baldų atstovybė fabriko kainomis.

LIETUVIAMS SPECIALI NUOLAIDA.

3 East Notre Dame St., Telefonas MA 1006.

VICTORIA CLEANERS & DYERS CO.

EXPERT CLEANING & DYEING SERVICE FOR CLOTHES AND HOUSE FURNISHINGS OF ALL DESCRIPTIONS. MINOR REPAIRS. RUGS AND CHESTERFIELDS CLEANED. CITY-WIDE PICK-UP AND DELIVERY. FUR AND GARMENT STORAGE.

2832 ALLARD TR. 1135

MONTREALIS 2836 Allard Tr.1135

ŠI SEKMADIENI, BIRŽELIO 8 dieną, ATIDAROMI PIKNIKAI

PLAČIAU APIE PIKNIKŲ ATIDARYMĄ PRAŠOMA SKAITYTI MONTREALIO KRONIKOJE.

MONTREAL

PIKNIKŲ - GEGUŽINIŲ ATIDARYMAS

Ši sekmadienį, birželio 8 dieną, po pamaldų, apie 3 val. po pietų, atidaromi Montrealio lietuvių piknikai - gegužinės, kurios ir siemet vyks toje pačioje vietoje, kur vyko ir pernai: Ville Lasalle, prie Sv. Lauryno upės, sename farmos vaismedžių sode.

Vykti į piknikų vietą iš miesto geriausia Atwater auto busu arba Wellington tramvajumi. Iš autobuso ir iš tramvajaus persėsti į Lasalle autobusą, kuriuo važiuoti ligi p. Matulio restorano, esančio Ville Lasalle Édarudo ir 6 Ave kampe.

Čia persėsti į autobusą, kuris eina į Lachinę ir išlipiti pirmame sustojime, pravažiuojus Golfo lauką. Išlipus iš autobuso ir paėjus paupiu apie 20 žingsnių, sukli į dešinę, ir so da, kame ir yra piknikų vieta. Užrašo prašome nepieškoti, nes jis neleidžiamas.

Piknikams yra pastatyta medinė šokų platforma, veiks muzika, galima bus gauti gaivinančių gerimų. Alkoholinių gėrimų pardavinėti griežtai uždrausta.

Siemet už aikštės nuoma pakelta ligi 275 dol. Pridėjus šokių aikštės įrengimo išlaidas, susidaro jų apie 500. Todėl ir iš mielių ankytojų aukiamai tai įvertinti ir prisidėti bent prie išlaidų padengimo: pageidaujama, kad lankytojai aukotų ne mažiau kaip 25 ct.

Visi tautiečiai maloniai kviečiami piknikuose lankyti. Numatomos ir programos. Galima bus informuoti dėl darbų ir susitikti iš kitur, net iš JAV atvykstančių žmonių.

LANKESI NL REDAKCIJOJE.

Iš JAV lankėsi „NL“ redakcijoje p. Motuzas. p. Kent ir dail. Janušas, kurie buvo atvykę į Montrealį su p. Motuzu drauge.

Iš Hamiltono lankėsi spaudo kioskų savininkas p. Pleinys ir Hamiltono kioskui paėmė kaikiurių knygų.

Iš Hyacinte lankėsi Albinas Ruzgas, su montrealiečiu Alek su Kasaičiu. Jie abu prisipirko knygų ir užsisakė dar gausimų.

Atsilenkė iš Brazilijos Kanadon persikėlęs inžinierius Petras Siėnis, kuris Montrealy turi savo artimųjų. Draugė iš Toronto lankėsi pulk. inž. Katche.

LANKESI NEW YORKE.

P. Paukštaitis, jun., su Ka-

PAJIEŠKAU

vedusių lietuvių, kurių moteris nedirba šapoje ir galėtų padaboti mano vaiką ir pagaminti valgyti, arba senyvos moters. Už tai galėtų gyventi už dyką ir naudotis visais stubos patogumais. Antrašas: K. Blynas, 4565 St. Zotique St., Telefonas: GR 5091, Montreal.

LIETUVISKAS TAXI

mielai patarnaus savo tautiečiams. Vestuvėms ir laidotuviams nuolaida. Namų telefonai: Victoria 2983. Skambinti po 6 val. vak. 23-E

VAIKŲ DARŽELIS

atidaromas „NL“ kaimynystėje. Teirautis telefonu: HE 3119.

P. SALCUNS

TAISAU BATUS

Priimu kasdien ir kiekvieną laiką.

82 nr. 7 Ave., Ville Lasalle. Tel. HE 1772.

REIKALINGA tvarkinga

mergaitė, geruose namose, pageidaujama mėgstanti vaikus. Teirautis tel. WA 2512.

nados kariniu daliniu lankėsi New Yorke ir ten dalyvavo šaudymo varžybose.

KANADOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SĄJUNGOS

Montrealio Skyriaus V-ba prašo pranešti, kad š. m. birželio mėn. 15 d. (sekmadienį) 10 val. Aušros Vartų parapijos bažnyčioje, vardadienio proga, bus gedulingos pamaldos už buv. Lietuvos Respublikos Prezidento Antano Smetonos vėlę. Visi tautiečiai yra kviečiami dalyvauti pamaldose.

OPEROS SOLISTAS A. BRAZIS

Sekminių dieną giedojo AV bažnyčioje. Prieš tai jis dalyvavo Metropolitan operoje, o po to turėjo Plateau salėje koncertą. Apie jo koncertą ir Metropolitan operą bus parašyta sekančiame NL nr.

JURININKAS NATAS BALTRUKONIS

šiomis dienomis lankėsi Montrealy ir vėl išplaukė į jūrą.

MOSŲ MIRUSIEJI

Gegužės 30 dieną per AV bažnyčią palaidotas Andriaus Draskimo kūnas. Laidotuvės buvo gražios. Bažnyčioje gedulingų pamaldų, kurias laikė visi trys parapijos kunigai, metu, giedojo op. sol. E. Karde-lienė ir specialus trio. Po laidotuvių mirusiojo giminių pp. Bajorų namuose, Verdune, suruošti laidotuvių dalyviams pietūs.

Vlado Zuperkos mirties priežastis, kurią imonė bandė nusišlepti, paaiškėjo. Iš Ottawos iškviestojo medicinos tyrimų komisija konstatavo, kad velionis yra nunuodijęs fabriko dujų. Todel V. Zuperkos našlei, p. Zuperkienei, imonė turi mokėti pensiją ligi jos gyvenimo galo.

SERGANTIEJI

Visuomenininkė Marija Arlauskaitė, sunikai sirgusi kelias savaites, jau taisosi. Sirgo ir p. Aliašuskiene, bet jau pasveiko. M. Šarskienė padaryta operacija. Kurį laiką neveikavo pp. Kriaučeliūnų šeima.

STREIKAI IR REIKALAVIMAI

Kelios savaitės kai streikuoją 6.000 Dominion Textiles darbininkai. Coca Cola darbininkai taip pat pareiškė kompanijai reikalavimų, kurie per duoti taikomajai komisijai.

LIESUNAITIS VYTAS

įstojo į Draftmen institutą ir pradėjo mokslą.

PONŲ ZIZIŲŲ DUKTĖ

įstokėjo už ukrainiečio. Buvo šaunios vestuvės, kuriose dalyvavo daug žmonių.

PONŲ RASIMAVIČIŲ

20-ties metų vedybinės sukak tuves iškilmingai atšvėstos Verdune Bowling Academy salėje, kur dalyvavo apie 200 asmenų. Sukaktuvininkai gavo daug sveikinių ir dovanų. Baliuje sokiams grojo pp. La pinų orkestras. Balių pajavirino iš Waterburio atvykusi Bronė Lucas, kuri padainavo „Kur bakažė samanota“ ir „Pamylėjau vakar“. Vaisės buvo labai šaunios ir geros nuo taikos.

Staigmeną organizavo pp. Mačioniai, pp. Petroniai ir kiti kaimynai. Iš Waterburio ir iš kilmę buvo atvykę Stasys Lucas su žmona Bronė, p. Rasima vičienė su seseria p. Jonatitienė ir M. Laureckienė. Amerikiečiai lankė savo gimines, pažįstamus Montrealy, Verdune ir Ville Lasalle (p. Astravą ir kt.).

LADY BADEN-POWEL LANKE MONTREALI.

Birželio 1 d. 3 val. vakaro įvyko Montrealio skaučių lauzas Lady Baden-Powel pagerbti. Viso pasaulio skaučių vadė lanko savo vienetus. Lauže dalyvavo ir lietuviškos skautės reprezentavo „Neringos“ skaučių tuntas. Sesės (8 poros) pašoko „Blezdingėlė“, kuri sukėlė visą audrą plojimų. Lady Baden-Powel iškėlė „Vaivų“ darbo lietuvių adresus, už kurių dėkojam dail. J. Aksnui. Tai paliko gilų įspūdį pačiai Lady Baden-Powel, svečiams ir sesėms kanadietėms.

Savo kalboje Lady Baden-Powel pabrėžė, kad ji pažįsta lietuviškas skautes ir puikiai prisimena savo viešnagę Lietuvoje (1953 metais). Ji džiaugėsi, kad lietuviškos skautės nežiūrint jų tautos nelaimės, pajėgė atsikurti svetimam kraštam. Lady Baden-Powel pareiškė, savo gilų tikėjimą, kad lietuviškos skautės bus laimingos Montrealio skaučių šeimoje. Ji pažadėjo pasakyti kitų kraštų skautėms, kad Montrealy jį sutiko organizuotas lietuviškas. Lady Baden-Powel nuo širdies dėkojo už dovaną ir prašė iesti jai palikti šią mažą lietuvių tarptautiniuose skautė namuose — chalet mondial — Sveicarijoje.

Tai buvo neužmirštama diena skaučių gyvenime. Patebėta, kad Lady Baden-Powel yra vis ta pati savo siečia jauna ir neįtikanti, nežūrint jos sunkios amžiaus naštos.

Tuo pačiu „Neringos“ skaučių tuntas nuoširdžiai dėkoja

SVEČIAI IŠ KITUR

Pas „NL“ skaitytoją p. Stasį Baltuską lankėsi iš New Yorko b. Lietuvos jūrininkas Vyt. Katinas. Pas T. Kapačins kienę su dukra Anele lankėsi iš Čikagos Augustinas Kapačinskas, kuris užsiprenumeravo „NL“.

BUV. KAUNO VYR. RABINAS

Efraim Oseris, dabar gyvenąs Montrealy, parašė knygą apie nacių siautėjimą Lietuvoje — „The Destruction of Lithuania“ vardu.

ŪKINĖ STAIGMENA E. SALALYTEI

Birželio 4 d. pas pp. Marizkus p. Elenai Salalytei draugės suruošė ūkinę staigmeną, angliškai vadinamą Kitchen sweater, kurios metu p. Salalytė apdovanota visais virtuvei reikalingais indais ir priemonėmis.

KLB-LOKO POSEDIS

šaukiamas ši penktadienį, birželio 8 dieną 8 val. vakaro.

PADEKA.

Andriui Draskiniui mirus, mums sunkioje valandoje pareisusiems užuojautas ir padėjusiems į kapines, nuoširdžiai dėkojame: klebonui kun. Kubiliui, kun. Vilkaičiui, kun. Pečkui, p. Kardelienei už gražiai pagiedotas giesmes ir visiemis artimiesiems bei pažįstamiems.

Nuliūdę: Janina Draskinienė, Bajorai, Daugėliai, Linkonai ir Cernyšovas.

Duodame ir kreditan PARAMOUNT JEWELLERS

363 ST. CATHERINE ST. W. netoli Bleury HA 0888

78 SAVAITES ISSIMOKĖJIMUI

be nuošimčių

Plačiau išgarsinti laikrodžiai

■ CYMA ■ LONGINES

■ BULOVA ■ OMEGA

Šviesiai melsvi deimantai

Mokame aukščiausias kainas

už seną auksą ir deimantus.

EKSPERTŲ GARANTUOTAS LAIKRODŽIŲ TAISYMAS

TORONTO

28 TAUTŲ PREKYBOS IR BUV. APSAUGOS MINISTERIS — MURININKAS.

Pirmadienį, birželio 2 d. C. N. E. parodos aikštėje buvo atidaryta 5-toji Kanados tarptautinė Ppekybos ir pramonės paroda, didžiausioji tos rūšies paroda šioje pasaulio dalyje yra daug ministeris Dr. Van. Den Brink ir trumpą kalbą pasakė Kanados gynybos produkcijos ministeris Mr. C. D. Howe.

Paroda tęsis 10 dienų. Plačiai publikai ji atidaryta trečiadienį, birž. 4 d., šeštadienį, birželio 7 dieną ir trečiadienį, 11 dieną. Kitomis dienomis tik prekybininkai, kurių atsilankymas iš 60 valstybių numatytas, ir spaudos atstovai įsileidžiami.

Vienas iš pagrindinių parodos tikslų yra parodyti pasauliui Kanados eksportinius gaminius ir žaliavas. Siemet parodoje dalyvauja 28 valstybės su savo eksponatais.

Vokietija, dar neseniai pralaimėjusi pasaulinį karą, patiekė tiek daug eksponatų, kad stovi 4-toje vietoje po Kanados, USA ir Anglijos.

Einant iš pastato į pastatą, per visų rasių įvairiomis kalbomis šnekančių svečių ir lankytojų minias, kyla klausimas, ar dar toli ta diena, kada suvereninė Lietuvos Respublika dalyvaus tarptautinėse parodose su savo žemės žaliavomis ir savo žmonių darbo vaisiais?

Jonas J. Juškaitis.

D E M E S I O !

Norintiems pirkti arba parduoti namus, krautuves, restoranus ir tt., mielai tarpininkauju. Nemokamai suteikiu įvairias informacijas, parūpinu tinkamomis sąlygomis paskolas.

Mes turime namų pardavimui įvairiomis kainomis ir daugiausiai lietuvių mėgstamuose rajonuose bei g-vėse. Jūsų patarnavimui

JUOZAS KASKELIS

Telf.: WA 2646; WA 2647; WA 2648
R. TESLIA REAL ESTATE & INSURANCE BROKER
575 Queen Str. W. (prie Bathurst str. antras aukštas)
TORONTO.

Kalbinė pagalba teismuose, ištuokos, nuosavybės perleidimo ir kitose transakcijose. — Imigracijos (darbo, buito garantijos), pilietybės, paskolų parūpinimo, civilinės metrikacijos ir kiti reikalai. — Atstovavimas įstaigose. — Dokumentų patvirtinti vertimai, nuorašai ir fotokopijos. — Visokeriopos informacijos. — Lietuvių interesus gina prityrę specialistai, studijavę Amerikos ir Europos universitetuose.

UŽEIKITE ARBA PARAŠYKITE MŪSŲ BIURUI.

JONAS J. JUŠKAITIS

907 Dundas West, Toronto, Canada. Tel. EM. 6-4880.

ZYMUS SVEČIAS IŠ AMERIKOS

Visą savaitgalį Montrealy viešėjo pas pp. Kibirkščius), šejo inž. Br. Budginas, vienas iš pirmųjų atvykęs Amerikon o iš ten per Windsorą ir Detroitą prieš penkis metus aplankęs ir Kanados lietuvių kolonijas.

B. Budginas okupacijų metu buvo aktungas pagrindžio veikėjas, už ką okupantų nacių buvo kalinamas Vokietijos koncentracijos lageriuose. Laimei karas pasibaigė anksčiau negu jo bylos tardymas ir amerikonaai jį su eile kitų veikėjų išleisvino. JA V jis įsijungė į aktinę kovą su Lietuvos okupacija palaikančiais vad. „pregresyviaisiais“, kurie į vieną kartą kuriojišku būdu išrinko savo susirinkimo pirmininku ir tas susirinkimas pasisakė prieš komunistų agresiją prieš Lietuvos okupaciją ir t. t. Paskui p. Budginas buvo paimtas į JAV kariuomenę, iš kurios tikiai dabar išėjo. Naudodamasis paskutinėmis atostogomis, p. Budginas yra jau apvažiavęs didelį Amerikos vietovių kiekį ir dabar lankosi Kanadoje. Montrealy būdamas, p. Budginas aplankė p. Motuzą rododom lietuviškus filmus, priima pareiškimus naujam fabrikui kompleksavimui darbininkams ir lankėsi „NL“ redakcijoje (jis yra „NL“ prenumeratorius). Iš Montrealy, (kame priimami ir dabar.

„PRISIEKES“ ŽUKLAUTOJAS

ŽUKLAUTOJAS

p. A. Matulis žuklauja labai

sekmingai — pagauna daug ir

didelių žuvis Nereta, kad jis

pagauna 20 svarų žuvį. Mat, kiekvienam užsiėmimui

reikia „ekspirianso“.

JONAS JURGUTIS

įsigijo naują Plymouth automob

ilį ir pradėjo verstis taxi prak

tika. Automobiliu labai tinka

iškilimams — vestuvėms, laid

tuvioms ir tt. Vestuvininkams

bei laidotuvininkams daroma

nuolaida. Kreiptis po 6 val.

tel.: VI 2983 arba į stovėjimo

vietą DE: 8451. Tautiečiai,

atsiminkite savo taksininką.

CANADAIR CO

primo pareiškimus naujam fabrikui kompleksavimui darbininkams ir lankėsi „NL“ redakcijoje (jis yra „NL“ prenumeratorius). Iš Montrealy, (kame priimami ir dabar.